

Jenna Vanhalakka

VENÄJÄ-KUVA SUOMALAISESSA MEDIASSA

Opinnäytetyö
Johdon assistenttityö ja kielet

2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Jenna Vanhalakka	Tradenomi (AMK)	Toukokuu 2019
Opinnäytetyön nimi		46 sivua 8 liitesivua
Venäjä-kuva suomalaisessa mediassa		
Toimeksiantaja		
Marja-Liisa Siren-Huhtinen (XAMK)		
Ohjaaja		
Nina Hartikainen		
Tiivistelmä		
<p>Venäjä on keskeinen aihe erityisesti idänpuoleisessa Suomessa jo pelkästään maantieteellisen sijainnin vuoksi. Monet eri organisaatiot tekevät tiivistä yhteistyötä venäläisten avainhenkilöiden tai yritysten kanssa. Kaakkois-Suomessa Venäjä-kytkökset ovat vahvat ja alan asiantuntijoita löytyy paljon. Tästä huolimatta useilla suomalaisilla on vahvoja ennakkoluuloja ja stereotyyppistä ajattelua venäläisiä kohtaan. Tähän voivat vaikuttaa muun muassa historialliset tekijät, media, opitut asenteet ja väärinkäsitykset.</p> <p>Tutkimus painottui suomalaisen median luoman Venäjä-kuvan tarkasteluun kulttuurintutkimuksen malleja ja Venäjä-aiheisia artikkeleita ja kirjallisuutta hyödyntäen. Mediaa tutkittiin systemaattisella kirjallisuuskatsauksella, joka pyrkii syventämään tietoja asioista, joista on valmista tutkimustietoa ja -tuloksia. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tukena on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysia.</p> <p>Tutkimustyö toteutettiin kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä sekundääriseen aineiston pohjalta, ja se pyrki vastaamaan kysymyksiin ”miten suomalaisen median käsitys Venäjästä on kehittynyt ja miten se tulee muuttumaan lähitulevaisuudessa” ja ”millainen kuva suomalaisilla on venäläisistä, ja miten sitä voisi parantaa”.</p> <p>Tutkimuksen myötä voitiin tulla siihen lopputulokseen, että tarkastelujakson aikana käsitys Venäjästä lähti kehittymään ensin negatiiviseen suuntaan, mikä johtui Ukrainan kriisistä. Tutkituista radiohaastatteluista kävi kuitenkin ilmi, että suomalaiset Venäjä-asiantuntijat eivät missään vaiheessa pitäneet Venäjää uhkana Suomelle. Suomalaisen median uutisointi havaittiin melko neutraaliksi; jos näkökulmia johonkin suuntaan esitettiin, kumottiin ne seuraavaksi toisen suuntaisella näkemyksellä. Lähitulevaisuuden käsitys voitiin katsoa riippuvaiseksi Venäjän tulevista toimista, mutta toistaiseksi kehityssuunta oli neutraali.</p> <p>Suurimman osan negatiivisesta Venäjä-kuvasta suomalaisessa mediassa katsottiin johtuvan Venäjän valtaeliitistä, eikä venäläisistä itsestään. Kuvan venäläisistä uskottiin voivan parantua hallitustason ja tavallisten venäläisten eron korostamisella ja sellaisen viranomaistahon perustamisella, joka seuraisi venäjänkielisen vähemmistön asemaa Suomessa säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti.</p>		
Asiasanat		
kirjallisuuskatsaus, kulttuurintutkimus, media, Venäjä		

Author (authors)	Degree	Time
Jenna Vanhalakka	Bachelor of Business Administration	May 2019
Thesis title		
Image of Russia in the Finnish media		46 pages 8 pages of appendices
Commissioned by		
Marja-Liisa Siren-Huhtinen (XAMK)		
Supervisor		
Nina Hartikainen		
Abstract		
<p>Russia is a central topic, especially in the Eastern part of Finland, because of its geographical location. Many different organizations work closely with Russian key personnel or companies. In southeast Finland connections to Russia are strong and there are many experts in the field. Despite this, many Finns have strong prejudices and stereotypical thinking towards the Russians. This may be caused, for example, by historical factors, media, learned attitudes and misunderstandings.</p>		
<p>The research focused on the analysis of the image of Russia created by the Finnish media, utilizing the models of cultural research and articles and literature on Russia. The media was studied through a systematic literature review, which seeks to deepen the knowledge of the issues that are the subject of research data and results. The systematic literature review was supported by material-based content analysis.</p>		
<p>The research was carried out with a qualitative research method based on secondary material and it sought to answer questions “how the Finnish media perception of Russia has evolved and how it will change in the near future,” and “what kind of impression Finns have of Russians and how it could be improved”.</p>		
<p>The study leads to the conclusion that during the period under review, perception of Russia began to develop first in a negative direction due to the Ukrainian crisis. However, it emerged from the radio interviews that Finnish experts on Russia at no time considered Russia to be a threat to Finland. News from the Finnish media was found to be quite neutral; if the perspectives were presented in one direction, they were subsequently reversed with a second-view view. The perception of the near future was seen dependent on Russia's future actions, but so far, the trend of Russia as a topic in the Finnish media was neutral.</p>		
<p>Most of the negative image of Russia in the Finnish media was caused by the Russian oligarchy, rather than by the Russian people themselves. The image of Russians was believed to be improved by emphasizing the difference between the government level and ordinary Russians and by establishing a public authority that would follow the status of the Russian-speaking minority in Finland regularly and comprehensively.</p>		
Keywords		
cultural research, media, literature review, Russia		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSTYÖN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	7
3	VENÄJÄ-VIIKKO.....	8
4	KULTTUURINTUTKIMUS.....	9
4.1	Hofsteden malli.....	9
4.1.1	Valtaetäisyys.....	10
4.1.2	Individualismi vastaan kollektivismi.....	11
4.1.3	Maskuliinisuus vastaan feminiinisyys.....	11
4.1.4	Epävarmuuden välttäminen.....	12
4.1.5	Lyhyen vastaan pitkän tähtäimen orientaatio.....	12
4.1.6	Nautinto vastaan pidättyväisyys.....	13
4.2	Trompenaarsin malli.....	13
4.2.1	Universalismi vastaan ryhmäidentiteetti.....	14
4.2.2	Individualismi vastaan kommunitarismi.....	14
4.2.3	Spesifinen vastaan hajanainen.....	15
4.2.4	Neutraali vastaan tunnepitoinen.....	15
4.2.5	Saavutus vastaan ansioituminen.....	16
4.2.6	Jatkuva aika vastaan synkronoituva aika.....	16
4.2.7	Sisäänpäin suuntautunut vastaan ulospäin suuntautunut.....	17
4.3	Lewisin malli.....	17
5	SUOMEN JA ITÄNAAPURIN SUHTEET HISTORIASSA.....	18
6	VENÄJÄ SUOMEN MEDIASSA VIIME VUOSINA.....	20
6.1	Lehdet.....	20
6.1.1	Helsingin Sanomat.....	20
6.1.2	Kauppalehti.....	27
6.1.3	Talouselämä.....	30
6.2	Radio.....	32

6.2.1	RadioRock 21.11.2014	32
6.2.2	Yle Radio 1 28.10.2017	32
6.2.3	Yle Puhe 25.3.2019	33
6.3	TV-ohjelmat	34
7	VENÄJÄ-KUVAN VAIKUTTAJIA TÄNÄ PÄIVÄNÄ.....	35
7.1	Suomalaisten Venäjä-kuvaan vaikuttavia henkilöitä	35
7.1.1	Ville Haapasalo.....	35
7.1.2	Marja Manninen	36
7.1.3	Kirill Sultanshin	36
7.1.4	Alina Tomnikov	36
7.2	Suomalaisten Venäjä-kuvaan vaikuttavia organisaatioita	37
7.2.1	Cultura-säätiö	37
7.2.2	Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry.....	37
7.2.3	Suomi–Venäjä-Seura.....	38
7.2.4	Venäjän-kaupan killat.....	38
8	YHTEENVETO	39
	LÄHTEET.....	41
	KUVALUETTELO	46

LIITTEET

Liite 1. Venäjä-viikon ohjelma Kotkan kampuksella

Liite 2. Venäjä-viikon ohjelma Kouvolan kampuksella

Liite 3. Venäjä-viikon ohjelma Mikkelin kampuksella

Liite 4. Venäjä-viikon ohjelma Savonlinnan kampuksella

1 JOHDANTO

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu on tunnettu erikoistumisestaan Venäjä-osaamiseen, mikä ilmenee esimerkiksi kurssien sisältönä ja Venäjä-aiheisina tapahtumina. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa on laajat mahdollisuudet opiskella venäjän kieltä ja kulttuuria sekä verkostoitua tällä alueella.

Venäjä on keskeinen aihe erityisesti idänpuoleisessa Suomessa jo pelkästään maantieteellisen sijainnin vuoksi. Monet eri organisaatiot tekevät tiivistä yhteistyötä venäläisten avainhenkilöiden tai yritysten kanssa. Kaakkois-Suomessa Venäjä-kytkökset ovat vahvat ja alan asiantuntijoita löytyy paljon.

Minulle ehdotettiin Venäjä-aiheista opinnäytetyötä opiskeluni aikana tehtyjen valintojeni ja kokemuksieni vuoksi. Aloitin venäjän kielen opiskelun syksyllä 2015, osallistuin Kieli- ja kulttuurikyöpy sekä orientaatio omaan toimialaan –intensiivikurssille syksyllä 2016 ja olin opiskelijavaihdossa yhden lukukauden Peter the Great St. Petersburg Polytechnic Universityssa elokuusta 2017 tammikuuhun 2018. Tämän lisäksi olen käynyt muutamia muita Venäjään liittyviä kursseja.

Koska tarvitsin jotakin, mistä aloittaa, avustin Venäjä-viikon järjestelyissä ja osallistuin mahdollisuuksieni mukaan tapahtumaviikon luennoille, pääosin Kouvolan kampuksella. Lisäksi osallistuin tapahtumaviikkoa koskevaan viimeiseen Skype-kokoukseen ja autoin Marja-Liisa Siren-Huhtista viime hetken järjestelyissä, kuten Ville Haapasalon pironäyttelyn ja Venäjä-toimijat -seinän esillepanossa. Tällöin opinnäytetyön täsmällinen aihe oli vielä epäselvä, mutta oli tiedossa, että se liittyisi jollakin tavalla venäläiseen kulttuuriin. Idea lopulliseen aiheeseen syntyi vasta tapahtumaviikon jälkeen.

Olen törmännyt siihen, että useilla suomalaisilla on vahvoja ennakkoluuloja ja stereotyyppistä ajattelua venäläisiä kohtaan. Tähän voivat vaikuttaa muun muassa historialliset tekijät, media, opitut asenteet ja väärinkäsitykset. Tässä opinnäytetyössä tutkimus painottuu suomalaisen median luoman Venäjä-kuvan tarkasteluun kulttuurintutkimuksen malleja ja Venäjä-aiheisia artikkeleita ja kirjallisuutta hyödyntäen.

2 TUTKIMUSTYÖN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Opinnäytetyön tavoitteena on analysoida, miten suomalaisten käsitykset Venäjistä ja venäläisistä ovat muuttuneet ajan saatossa, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet mielipiteiden kehittymiseen ja millaiset ovat tulevaisuuden näkymät kuvasta, jonka muodostamme itänaapuristamme. Tarkoituksena on lisätä tietoisuutta eroista ja samankaltaisuuksista sekä mahdollisesti oikaista väärintäsitä.

Tutkimus pyrkii vastaamaan kysymyksiin: "Miten suomalaisen median käsitys Venäjistä on kehittynyt ja miten se tulee muuttumaan lähitulevaisuudessa?" ja "Millainen kuva suomalaisilla on venäläisistä, ja miten sitä voisi parantaa?".

Tutkimustyö toteutetaan kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä sekundäärisen aineiston pohjalta. Ensimmäisenä selvitetään, millaisia Venäjä ja venäläiset ovat erilaisten kulttuuritutkimuksen mallien mukaan. Toisena tutustutaan muutamiin henkilöihin ja organisaatioihin, jotka ovat vaikuttaneet viime vuosina suomalaisten Venäjä-kuvan muotoutumiseen. Kolmantena tutkaillaan, millainen Venäjä-kuva on ollut Suomen historiassa ja sen jälkeen, miten Venäjä on esiintynyt suomalaisessa mediassa viime vuosina. Viimeisenä tehdään yhteenveto ja pohditaan lähitulevaisuuden näkymiä.

Mediaa tutkitaan systemaattisella kirjallisuuskatsauksella, joka pyrkii syventämään tietoja asioista, joista on valmista tutkimustietoa ja -tuloksia. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tukena on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 123) Aineistolähtöinen sisällönanalyysi on kolmivaiheinen, ja siihen kuuluu ensiksi pelkistäminen, toiseksi ryhmittely ja kolmanneksi teoreettisten käsitteiden luominen erilaisuuksien ja samankaltaisuuksien pohjalta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–109)

Pelkistäminen toteutuu rajaamalla Venäjä-aiheiset artikkelit vain Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun tietokannoista löytyvien sanomalehtien pääkirjoituksiin. Radiota ja tv-ohjelmia ei ole tarvetta rajata, mikä johtuu materiaalin pienemmästä määrästä. Ryhmittely näkyy kuudennessa luvussa, jossa eri

mediat ovat omissa alaluvuissaan. Teoreettiset käsitteet tulevat esille kahdeksannessa luvussa yhteenvedon ja lähitulevaisuuden näkymien pohtimisen muodossa.

3 VENÄJÄ-VIIKKO

Koska opinnäytetyö lähti liikkeelle Venäjä-viikosta, kerrotaan siitä tässä luvussa lyhyesti oman tietämykseni ja Suvi Ruipon opinnäytetyön ”Venäjä-toiminnot Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa; CASE: Venäjä-viikko 2015 / International Week” pohjalta.

Venäjä-viikko järjestettiin ensimmäisen kerran 23.–27.3.2015 Kouvolan Kasarminmäellä ja Kotkan Metsolassa. Tapahtumasta käytetään nimiä Venäjä-viikko ja kansainvälinen viikko (International Week). Alun perin tapahtumien oli tarkoitus olla erillisiä, mutta tapahtumaprosessin edetessä ne yhdistettiin yhdeksi tapahtumaksi. (Ruippo 2015, 51)

Venäjä-viikkoja järjestetään edelleen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa, nykyään myös Mikkelin ja Savonlinnan kampuksilla. Tapahtumaviikko koostuu pääosin Venäjä-aiheisista luennoista, mutta tarjolla on myös muuta oheistoimintaa, kuten elokuvia ja näyttelyitä.

Osallistuessani keväällä 2018 Venäjä-viikon teemana oli Вместе – Together – Yhdessä. Tapahtumaviikko järjestettiin Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kaikilla kampuksilla 12.–16.3.2018. Tapahtuman järjestivät Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Venäjä-toimijat. Sisältöä Venäjä-viikkoon saatiin myös lähialueilla toimivien Venäjään erikoistuneiden seurojen ja yksiköiden ja venäläisten partnerioppilaitosten vierailijoiden kautta.

Liitteissä 1 (Kotka), 2 (Kouvola), 3 (Mikkeli) ja 4 (Savonlinna) on nähtävissä tapahtumaviikon ohjelmat kaikilla Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kampuksilla vuonna 2018.

4 KULTTUURINTUTKIMUS

Tieteen termipankki (2014) määrittää kulttuurintutkimuksen seuraavanlaisesti:

*“Englannissa 1950-luvulla alkunsa saanut monitieteinen tutkimussuuntaus, jonka ensimmäisiä klassikkoja ovat Richard Hoggartin *The Uses of Literacy* (1957), Raymond Williamsin *Culture and Society* (1958) ja E. P. Thompsonin *The Making of English Working Class* (1963). Kulttuurintutkimus on kyseenalaistanut jaon matalaan ja korkeaan; sen tutkittavaksi käy yhtä hyvin Shakespearen *Hamlet* kuin tv-sarja *Kauniit ja rohkeat*. Kulttuurintutkimus on kiinnittänyt erityistä huomiota merkitysten tuottamiseen, diskursseihin ja tekstien konteksteihin. Kulttuurintutkijaa kiinnostaa, mitä merkityksiä lukijat antavat teksteille kulloisessakin historiallisessa tilanteessa. Kulttuurintutkijoilla, median tutkijoilla, etnografeilla ja sosiologeilla on runsaasti yhteisiä intressejä. Willisin ohella näkyvimpiä kulttuurintutkijoita ovat olleet englantilainen Stuart Hall ja yhdysvaltalainen Lawrence Grossberg.”*

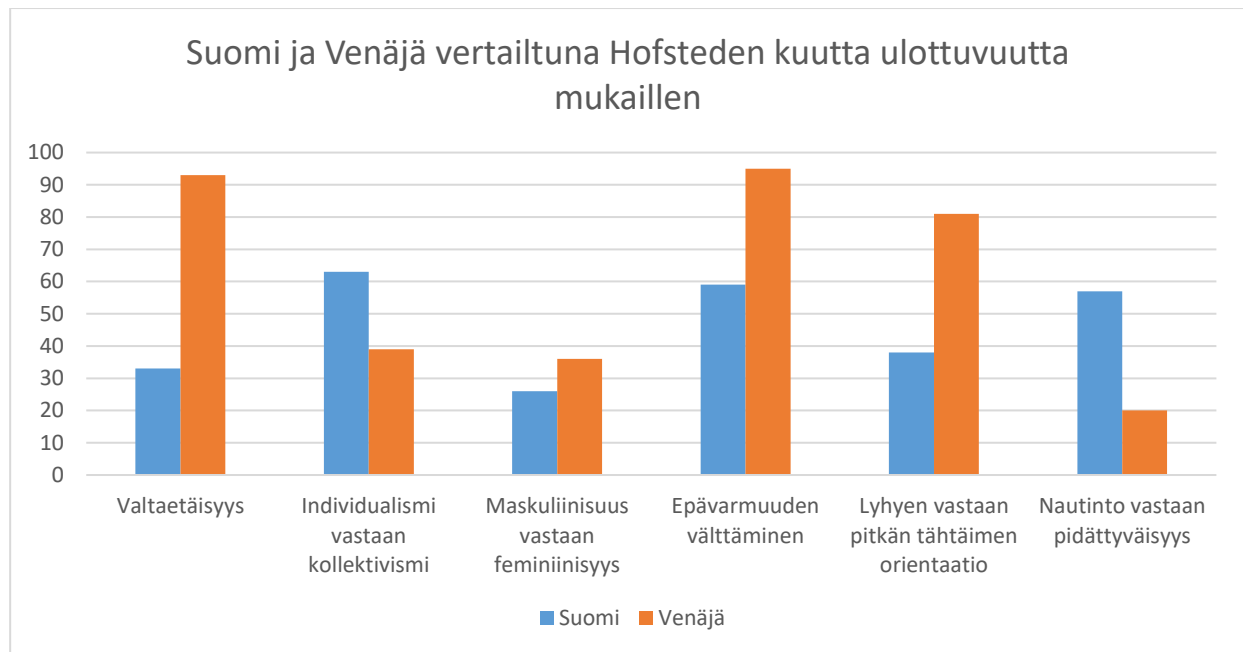
Kulttuurintutkimukseen on kehitetty erilaisia malleja, jotka helpottavat eri kulttuureiden lokerointia ja vertailua toisiinsa. Tämän luvun alaotsikoihin olen listannut niistä muutamia. Otsikoiden alta näkyy, miten Venäjä on edustettuna kyseisten mallien mukaan. Lisäsin nämä mallit voidakseni esittää tieteellisestä näkökulmasta, miten venäläisen kulttuurin voisi luokitella ja miten se vertautuu muihin kulttuureihin. Kyseiset mallit valikoituivat käytettäväksi, sillä ne olivat ennestään tuttuja opintojen aikana suoritetuilta kulttuureita käsitteleviltä kursseilta.

4.1 Hofsteden malli

Professori Geert Hofstede teki yhden kattavimmista tutkimuksista siitä, miten kulttuurin vaikutukset näkyvät arvoissa työpaikoilla. Kansallisen kulttuurin kuusi ulottuvuutta perustuvat professori Geert Hofsteden, Gert Jan Hofsteden, Michael Minkovin ja heidän tutkimusryhmiensä laajaan tutkimukseen. Tutkimuksen soveltamista käytetään maailmanlaajuisesti sekä akateemisissa että ammatillisissa johtamisasioissa. (Hofstede Insights 2018)

Hofstede-mallin kansallinen kulttuuri koostuu kuudesta ulottuvuudesta. Kulttuuriset ulottuvuudet edustavat toisistaan riippumattomia mieltymyksiä yhdestä tilanteesta toiseen, mikä erottaa maat toisistaan. Ulottuvuuksia mitataan indekseinä, joita ovat valtaetäisyys, individualismi vastaan kollektivismi, maskuliinisuus vastaan feminiinisyys, epävarmuuden välttäminen, lyhyen vastaan pitkän tähtäimen orientaatio ja nautinto vastaan pidättyväisyys. (Hofstede Insights 2018)

Kuvassa 1 on nähtävissä, miten suomalainen ja venäläinen kulttuuri vertautuvat näissä ulottuvuuksissa. Tätä seuraavissa alaluvuissa on kerrottu enemmän siitä, mitä nämä ulottuvuudet ja niistä saadut korkeat tai matalat pisteet kuvaavat.

Kuva 1. Suomi ja Venäjä vertailtuna Hofsteden kuutta ulottuvuutta mukailien (Hofstede Insights 2018)

4.1.1 Valtaetäisyys

Valtaetäisyyden ulottuvuus ilmaisee, missä määrin yhteiskunnan vähemmän voimakkaat jäsenet hyväksyvät ja odottavat, että valta jakautuu epätasaisesti. Olennainen kysymys on, miten yhteiskunta käsittelee eriarvoisuutta ihmisten keskuudessa. (Hofstede Insights 2018)

Ihmiset yhteiskunnissa, joilla on suuri valtaetäisyys, hyväksyvät hierarkkisen järjestyksen, jossa kaikilla on paikka ja joka ei enää tarvitse oikeutusta. Niissä

yhteiskunnissa, joilla on pieni valtaetäisyys, ihmiset pyrkivät tasoittamaan voiman jakautumista ja vaatimaan perustan vallan eriarvoisuuteen. (Hofstede Insights 2018)

Venäjä on kansakunta, jossa vallanhaltijat ovat kaukana yhteiskunnassa. Tätä korostaa se, että maailman suurin valtio on erittäin keskitetty; kaksi kolmasosaa kaikista ulkomaisista investoinneista menee Moskovaan, jonne myös 80 prosenttia kaikista taloudellisista mahdollisuuksista keskittyy. Valtava ero ihmisten välillä on johtanut statussymboleiden suureen merkitykseen. Käyttäytymisen on kuvastettava ja edustettava statusrooleja kaikilla liiketoiminta-alueiden vuorovaikutusalueilla: oli kyse sitten vierailuista, neuvotteluista tai yhteistyöstä, lähestymistavan pitäisi olla ylhäältä alaspäin ja antaa selkeät toimeksiantot mille tahansa tehtävälle. (Hofstede Insights 2018)

4.1.2 Individualismi vastaan kollektivismi

Individualismi vastaan kollektivismiin ulottuvuuden korkea pistemäärä, joka viittaa individualismiin, kuvaa yhteiskuntaa, jossa yksilöiden odotetaan huolehtivan vain itsestään ja heidän läheisistään. Sen vastakohta, kollektivismi, taas on yhteiskunta, jossa yksilöt voivat odottaa sukulaisiltaan tai tietyn ryhmitymän jäseniltä, että he huolehtivat heistä vastineeksi kiistattomasta uskollisuudesta. Yhteiskunnan kanta tähän ulottuvuuteen heijastuu siihen, onko ihmisen minäkuvan määrittely "minä" vai "me". (Hofstede Insights 2018)

Jos venäläiset aikovat mennä ulos ystäviensä kanssa, he sanovat kirjaimellisesti "Me ystävien kanssa". Jos he puhuvat veljeksistä ja sisarista, he saattavat puhua serkuista. Perhe, ystävät ja usein myös naapuri ovat äärimmäisen tärkeitä päivittäisessä elämässä. Suhteet ovat ratkaisevia tiedon hankkimisessa, esittelyssä tai onnistuneissa neuvotteluissa. Toinen on tunnettava henkilökohtaisesti ja häntä on pidettävä aitona ja luotettavana, ennen kuin voidaan keskittyä tehtäviin ja rakentaa suhdetta vastapuoleen muuten kuin epäsuoraan viestintätyylin. (Hofstede Insights 2018)

4.1.3 Maskuliinisuus vastaan feminiinisyys

Maskuliinisuus vastaan feminiinisuuden ulottuvuudessa maskuliininen puoli on saavutuksia suosiva yhteiskunta, joka ihannoit sankaruutta, itsevarmuutta ja

menestyksen aineellisia hyötyjä. Yhteiskunta on yleensä kilpailukykyisempi. Sen vastakohta, feminiinisyys, merkitsee yhteistyötä, vaatimattomuutta, heikoista huolehtimista ja elämänlaatua. Yhteiskunta on laajalti yksimielisempi. (Hofstede Insights 2018)

Venäjän feminiinisyys saattaa yllättää ottaen huomioon statussymboleiden suosimisen. Tarkemmin tarkastellessa voidaan huomata, että venäläiset usein vähättelevät henkilökohtaisia saavutuksiaan, panoksiaan tai valmiuksiaan. He puhuvat vaatimattomasti itsestään, ja jopa tutkijoiden tai lääkäreiden odotetaan usein elävän erittäin vaatimattomalla elintasolla. Dominoiva käyttäytymisen voidaan hyväksyä, kun se tulee pomolta, mutta sitä ei arvosteta vertaisryhmien keskuudessa. (Hofstede Insights 2018)

4.1.4 Epävarmuuden välttäminen

Epävarmuuden välttämisen ulottuvuus ilmaisee, missä määrin yhteiskunnan jäsenet tuntevat epämukavuutta epävarmuudesta ja -selvyydestä. Kysymys on, miten yhteiskunta käsittelee sitä, että tulevaisuutta ei koskaan tunneta. Maat, joilla tämä indeksi on korkea, ylläpitävät jäykkiä uskonkäyttämismalleja ja ovat suvaitsemattomampia epätavanomaista käyttäytymistä ja ideoita kohtaan. Heikommin tässä indeksissä pisteyttävät yhteiskunnat ylläpitävät rennompaa asennetta, jossa käytäntö on tärkeämpi kuin periaatteet. (Hofstede Insights 2018)

Venäläiset tuntevat itsensä hyvin uhatuksi epäselvissä tilanteissa, ja he ovat luoneet yhden maailman monimutkaisimmista byrokraatioista. Yksityiskohtainen suunnittelu ja tiedotukset ovat hyvin yleisiä. Venäläiset pitävät mielellään kontekstista ja taustatiedoista. Niin kauan kuin venäläiset ovat vuorovaikutuksessa vieraina pidettyjen ihmisten kanssa, he luovat hyvin kaukaisen ja muodollisen vaikutelman. Samalla muodollisuutta käytetään merkinä kunnioituksesta. (Hofstede Insights 2018)

4.1.5 Lyhyen vastaan pitkän tähtäimen orientaatio

Jokaisen yhteiskunnan on ylläpidettävä joitain yhteyksiä omaan menneisyytensä käsitelläkseen nykyajan ja tulevaisuuden haasteita. Sellaiset yhteiskunnat, jotka saavat matalat pisteet tässä ulottuvuudessa pitävät parempana kunnioitettuja perinteitä ja normeja samalla, kun suhtautuvat yhteiskunnallisiin

muutoksiin epäilevästi. Niillä kulttuureilla, jotka saavat korkeat pisteet, on toisaalta pragmaattisempi lähestymistapa; he kannustavat säästämistä ja pyrki-
myksiä nykyaikaiseen koulutukseen keinona valmistautua tulevaisuuteen.

(Hofstede Insights 2018)

Pragmaattisesti suuntautuneena yhteiskuntana Venäjällä ihmiset uskovat to-
tuuden olevan hyvin riippuvainen tilanteesta, kontekstista ja ajasta. He osoitta-
vat kykyä muuttaa perinteitä helposti muuttuneisiin olosuhteisiin ja vahvaan
tahtoon säästää ja sijoittaa. Säästäväisyys ja sitkeys auttavat tulosten saavut-
tamisessa. (Hofstede Insights 2018)

4.1.6 Nautinto vastaan pidättyväisyys

Nautinnossa korkeat pisteet saava yhteiskunta sallii suhteellisen vapaasti ih-
misten tyydyttää luonnollisia tarpeita, jotka liittyvät elämään ja hauskanpitoon.
Pidättyväisyyteen päin taipuva yhteiskunta suhtautuu tarpeiden tyydyttämisen
ankarammin ja sääntelee sitä tiukoilla sosiaalisilla normeilla. (Hofstede In-
sights 2018)

Venäjällä on matalat pisteet tässä ulottuvuudessa, mikä tarkoittaa taipumusta
kynnisyyteen ja pessimismiin. Päinvastoin kuin nautiskelevat yhteiskunnat, ra-
joittuneemmat yhteiskunnat eivät kiinnitä paljon huomiota vapaa-aikaan ja hal-
litsevat toiveidensa tyydytystä. Ihmiset ajattelevat, että heidän toimintaansa
rajoittavat sosiaaliset normit. He tuntevat, että heittäytyminen on jossain mää-
rin väärin. (Hofstede Insights 2018)

4.2 Trompenaarsin malli

Kulttuurin seitsemän ulottuvuutta on liikkeenjohdon konsulttien, Trompenaar-
sin ja Hampden-Turnerin, kehittämä kulttuurintutkimuksen malli, joka julkaistiin
ensimmäisen kerran heidän kirjassaan *Riding the Waves of Culture: Unders-
tanding Diversity in Global Business* vuonna 1997. He esittelivät mallin käytet-
tyään kymmenen vuotta tutkien monien eri kulttuurien preferenssejä ja arvoja
ympäri maailman. He huomasivat, että eri kulttuureista tulevat ihmiset eivät
poikkea toisistaan vain satunnaisesti, vaan eroavat toisistaan tietynlaisella,
jopa ennalta-arvattavalla tavalla. Se johtuu siitä, että jokaisella kulttuurilla on
oma ajattelutapansa, omat arvonsa ja uskomuksensa ja erilaiset mieltymyk-
sensä. (Mind Tools 2018)

Trompenaars ja Hampden-Turner päättelivät, mikä erottaa ihmiset verrattaessa yhtä kulttuuria toiseen, jolloin nämä mieltymykset kuuluvat jompaankumpaan kategorioissa universalismi vastaan ryhmäidentiteetti, individualismi vastaan kommunitarismi, spesifinen vastaan hajanainen, neutraali vastaan tunnepitoinen, saavutus vastaan ansioituminen, jatkuva aika vastaan synkronoituva aika ja sisäänpäin suuntautunut vastaan ulospäin suuntautunut. (Mind Tools 2018)

4.2.1 Universalismi vastaan ryhmäidentiteetti

Universalismissa ihmiset pitävät lakeja, sääntöjä, arvoja ja velvollisuuksia tärkeinä. He pyrkivät reilusti toimimaan ihmisten keskuudessa näiden sääntöjen mukaisesti ja näkevät säännöt tärkeämpinä kuin ihmissuhteet. Ryhmäidentiteetin mukana elävät ihmiset sen sijaan uskovat, että joka tapauksessa suhteet vaikuttavat sääntöihin, joiden mukaan he elävät. Heidän vastauksensa tilanteisiin saattaa muuttua, riippuen sen hetken tapahtumista ja siitä, ketkä ovat osallisina. (Mind Tools 2018)

Venäläiset kuuluvat jälkimmäiseen, ryhmäidentiteettiä korostavaan ryhmään. Monimutkaisen byrokratian takia suhteet ovat tärkeitä, ja oikeiden ihmisten tunteminen saattaa jouduttaa prosesseja huomattavasti, usein jopa sääntöjä venyttämällä. Venäläiset vastaavat useimmiten suoraan, joko myöntymällä tai kieltäytymällä, mutta heidän mielipiteensä on mahdollisesti vielä muutettavissa. Sen sijaan esimerkiksi suomalaiset saattavat miettiä pitkään ennen päätöksen tekoa, mutta kun päätös on tehty, on mieltä vaikea muuttaa.

4.2.2 Individualismi vastaan kommunitarismi

Individualismissa ihmiset uskovat henkilökohtaiseen vapauteen ja saavutuksiin. He uskovat, että voit tehdä omat valintasi ja sinun on pidettävä huoli itsestäsi. Kommunitarististen ihmisten mielestä ryhmä on tärkeämpi kuin yksilö. Ryhmän kautta saa turvallisuutta lojaalisuutta vastaan ja ryhmä tulee aina ennen yksilöä. (Mind Tools 2018)

Vaikka Venäjä ei ole äärimmäinen esimerkki kommunitarismista, se kallistuu enemmän sen puolelle. Tämä johtuu osittain historiasta, jolloin bolševikit (kommunistinen puolue) hallitsivat ensin Venäjää ja sitten siitä muodostunutta

Neuvostoliittoa. Venäjä on kuitenkin siirtynyt individualistisempaan suuntaan, kuin mitä se on aiemmin ollut, sillä se ei enää ole yhtä sulkeutunut kuin aiemmin. Länsimaiset vaikutteet kulttuurissa ovat lisääntyneet merkittävästi esimerkiksi Neuvostoliiton hajottua.

4.2.3 Spesifinen vastaan hajanainen

Spesifiset kansat pitävät työn ja henkilökohtaisen elämänsä erillään. Tämän tuloksena he eivät usko, että henkilökohtaiset suhteet vaikuttavat paljoakaan työhön liittyviin asioihin. Vaikka hyvät suhteet ovat tärkeitä työelämässäkin, ihmiset voivat työskennellä yhdessä, vaikka eivät pitäisikään toisistaan. Hajanaisen ulottuvuuden valtioissa työ ja henkilökohtaiset suhteet yhdistyvät. Hyviä suhteita pidetään erityisen tärkeinä bisnestä tehtäessä ja niiden tulisi pysyä yhtä hyvinä niin töissä kuin muissakin sosiaalisissa tapaamisissa. On tyypillistä, että ihmiset viettävät vapaa-aikaansa kollegoidensa ja asiakkaidensa kanssa myös työajan ulkopuolella. (Mind Tools 2018)

Kuten on aiemmin mainittu, ovat henkilökohtaiset suhteet tärkeitä Venäjällä. Venäjä on siis hajanaista ulottuvuutta. Tehtäessä bisnestä venäläiset hakevat pitkäaikaisia kumppaneita, joten ennen kuin edes halutaan keskittyä olennaisiin asioihin, tahdotaan usein tutustua potentiaalisiin kumppaneihin henkilökohtaisesti.

4.2.4 Neutraali vastaan tunnepitoinen

Neutraalissa kulttuurissa tunteiden hallinta on tärkeää. Järki vaikuttaa toimintaan enemmän kuin tunteet. Ihmiset eivät paljasta, mitä ajattelevat tai miltä heistä tuntuu. Tunnepitoisissa kulttuureissa ihmiset hakevat tapoja ilmaista tunteitansa spontaanisti. Näissä kulttuureissa on hyväksyttävää näyttää tunteensa. (Mind Tools 2018)

Venäjä on neutraalimpi kulttuuri. Ihmisiä, jotka näyttävät avoimesti tunteitansa tuntemattomille saatetaan jopa pitää hulluina. Olenkin joskus kuullut sanottavan, että venäläiset hymyilevät vain suillansa, mutta eivät silmillänsä.

4.2.5 Saavutus vastaan ansioituminen

Saavutuskeskeisissä kulttuureissa uskotaan, että olet mitä teet, ja se vaikuttaa siihen, kuinka arvokas olet. Tällaiset kulttuurit arvostavat suorituksia, riippumatta siitä kuka olet. Ansioitumista arvostavissa kulttuureissa uskotaan, että arvosi mitataan sen mukaan, kuka olet. Vaikutusvalta, titteli tai työpaikka merkitsevät paljon ja myös määrittävät sen, miten tulisi käyttäytyä. (Mind Tools 2018)

Venäläinen kulttuuri on jotakin näiden väliltä. Jos sinulla on arvokasta työhistoriaa, katsotaan se eduksi, kuten saavutuskeskeisissä kulttuureissa. Valtaetäisyydet ovat kuitenkin suuret, joten korkea-arvoisilta ihmisiltä odotetaan myös sen mukaista käyttäytymistä. Venäläiset, joilla on korkea status, antavat sen näkyä ja käyttävät paljon rahaa ulkoiseen olemukseensa.

4.2.6 Jatkuva aika vastaan synkronoituva aika

Jatkuvan ajan kulttuureissa halutaan asioiden tapahtuvan järjestyksessä. Täsmällisyys ja aikataulussa pysyminen ovat tärkeitä. Aika on rahaa, ja ihmiset eivät pidä ajan hukkaan heittämisestä. Synkronoituvan ajan kulttuureissa nähdään menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus yhteen nidottuina. Useita projekteja suoritetaan samanaikaisesti ja suunnitelmat ja sitoumukset ovat joustavia. (Mind Tools 2018)

Venäjä on yksi äärimmäisimmistä esimerkeistä puhuttaessa synkronoituvan ajan kulttuureista. Aikataulut venyvät helposti ja erityisesti menneen ajan merkitys on huomattava, sillä perinteitä pidetään tärkeinä. Venäläiset eivät kuitenkaan keskity tulevaisuuteen yhtä paljon.

Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää suhtautumista taloudellisiin asioihin. Venäjän talous on erittäin vaihteleva ja ihmisillä on tapana käyttää rahaa, silloin kun sitä on, miettimättä kauaskantoisempia seurauksia. Monien ihmisten kohdalla tämä johtuu Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisen talouskriisin aiheuttamasta lamasta, jolloin monet menettivät säästönsä. Luottamus pankkeihin on tänäkin päivänä heikko, ja on tavallista, että rahat siirretään ulkomaisiin pankkeihin tai nostetaan tililtä.

4.2.7 Sisäänpäin suuntautunut vastaan ulospäin suuntautunut

Sisäänpäin suuntautuvissa kulttuureissa uskotaan, että ympäristöön voi vaikuttaa saavuttaakseen tavoitteita. Tähän sisältyy myös tiimityöskentely organisaatioiden sisällä. Ulospäin suuntautuneissa kulttuureissa nähdään, että heidän ympäristönsä kontrolloi heitä. Heidän on työskenneltävä ympäristön kanssa saavuttaakseen tavoitteita. Töissä ja suhteissa keskitytään muiden toimintaan ja vältellään konflikteja. Ihmiset tarvitsevat vahvistuksen sille, että he ovat tehneet työnsä hyvin. (Mind Tools 2018)

Venäläinen työkuulttuuri on ulospäinsuuntautunut. Ympäristön kontrolloinnin voi selittää korkeilla hierarkioilla. Noudattamalla ympäristön asettamia rajoja ja sääntöjä voi vahvistaa suhteitaan ja tämän kautta asemaansa.

4.3 Lewisin malli

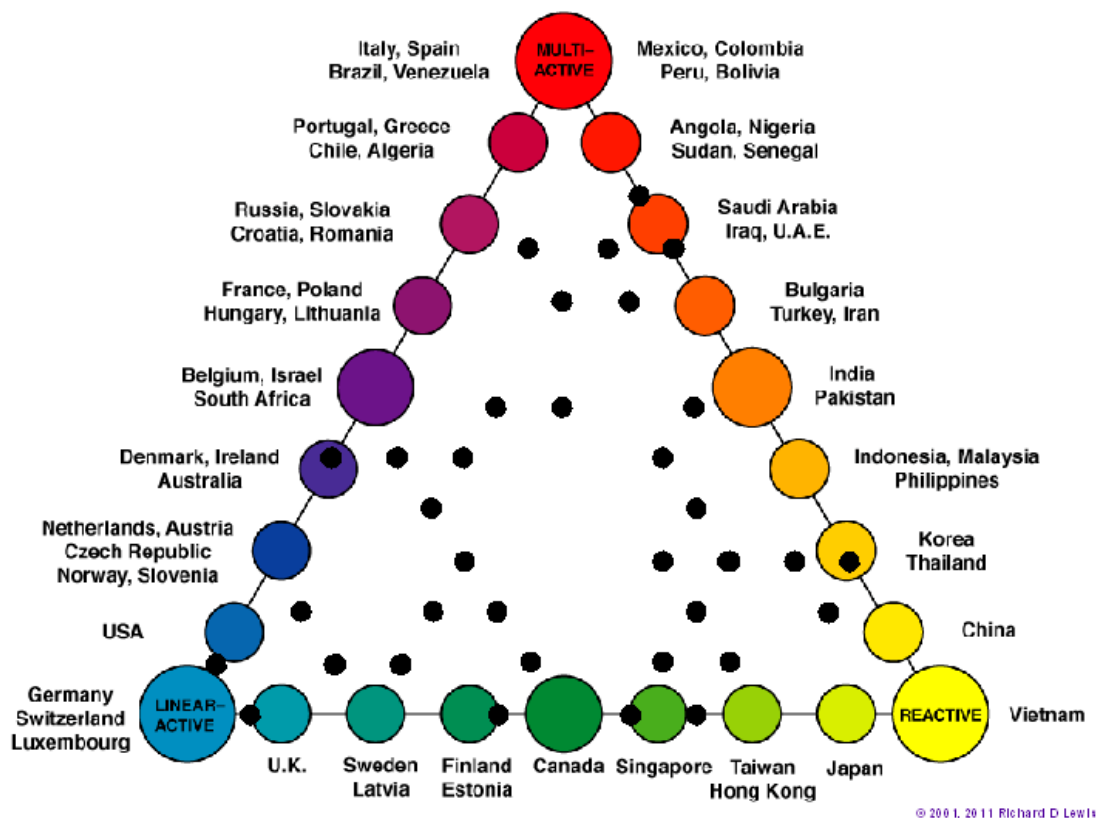
Lewisin malli on viimeisin maailmanlaajuista tunnustusta saanut kulttuurintutkimuksen malli. Se kehitettiin 1990-luvulla ja julkaistiin Richard Lewiksen mestyskirjassa *When Cultures Collide* vuonna 1996. Lewiksen vierailtua 135 maassa ja työskenneltäessä yli 20:ssä niistä, hän huomasi, että ihmiset voi jakaa kolmeen ryhmään heidän käyttäytymisensä mukaan. Nämä ryhmät ovat lineaariaktiivinen, multi-aktiivinen ja reaktiivinen. (Cross Culture 2015)

Alla olevassa taulukossa 1 on lueteltu eri tyyppisten kulttuurien tunnuspiirteitä Lewisin mallia mukaillen.

Taulukko 1. Kulttuurijakauma Lewisin mallia mukaillen (Cross Culture 2015)

Lineaariaktiivinen	Multiaktiivinen	Reaktiivinen
<ul style="list-style-type: none"> • Puhuu puolet ajasta • Tekee yhden asian kerrallaan • Suunnittelee tulevaisuutta askel kerrallaan • Kohtelias mutta suora • Salaa osittain tunteensa • Kohtaa asiat loogisesti • Ei pidä kasvojen menettämisestä • Keskeyttää harvoin • Työorientoitunut • Pitäytyy faktoissa • Totuus ennen diplomattiaa • Joskus kärsimätön • Rajoittunut kehonkieli • Kunniottaa virallisuutta • Erottaa sosiaalisuuden ja ammattimaisuuden 	<ul style="list-style-type: none"> • Puhuu suurimman osan ajasta • Tekee useita asioita kerralla • Suunnittelee vain suurpiirteisesti • Tunteellinen • Näyttää tunteensa • Kohtaa asiat tunteella • Omaa hyviä tekosyitä • Keskeyttää usein • Ihmisorientoitunut • Tunteet ennen faktoja • Joustava totuus • Kärsimätön • Rajoittumaton kehonkieli • Etsii avainhenkilöä • Sekoittaa sosiaalisuuden ja ammattimaisuuden 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuuntelee suurimman osan ajasta • Reagoi partnerin toimintaan • Tarkastelee yleisiä periaatteita • Kohtelias, epäsuora • Salaa tunteensa • Välttää konflikteja • Ei saa menettää kasvojaan • Ei keskeytä • Todella ihmisorientoitunut • Lausunnot ovat lupauksia • Diplomattia ennen totuutta • Kärsivällinen • Hienovarainen kehonkieli • Käyttää yhteyksiä • Yhdistää sosiaalisuuden ja ammattimaisuuden

Alla olevassa kuvassa 2 sen sijaan voidaan nähdä, miten Venäjä ja muut maat sijoittuvat Lewisin mallin mukaan. Se havainnollistaa, miten Venäjä sijoittuu samaan ryhmään Kroatian, Romanian ja Slovakian kanssa. Tämä ryhmä on lähempänä multiaktiivista tyyppiä. On mielenkiintoista huomata, että huolimatta maantieteellisestä läheisyydestään Suomen kanssa, on tämän ryhmän käyttäytyminen luokiteltu täysin eri tavalla kuin suomalainen. Se on esimerkiksi lähempänä monia eteläamerikkalaisia maita.

Kuva 2. Kulttuurijakauma Lewisin mallin mukaan (Cross Culture 2015)

5 SUOMEN JA ITÄNAAPURIN SUHTEET HISTORIASSA

Suomen käsitys Venäjästä ei ole koskaan ollut yksioikoinen. Suureen itänaapuriin on haluttu pitää hyvät välit ja kauppaa on käyty puolin ja toisin vuosisa-toja. Seppänen (2010, 31) summaa: ”Naapureiden välisiin suhteisiin on mah-tunut paljon hyvää, mutta enemmän paha. Suomalaisen Venäjä-kuvan kes-keiset elementit ja sävyt ovat sotien ja vainojen aiheuttamat *ryssäviha* ja *rys-sänpelko*, russofobia, jotka ovat juurtuneet syvälle kansalliseen maape-räämme.”

Venäjää ei ole kuitenkaan aina nähty vihollisena, vaan Vihavainen (2016, 323) kertoo, että suomalaisten ja venäläisten suhteet olivat 1800-luvulla yleensä olleet hyvät, vaikka kansoja erottikin kielimuuri. 1939–44 sotapropagandan keinoin pidettiin yllä russofobiaa, jota sotatapahtumat ruokkivat. Sodan jälkeen, erityisesti 1960-luvun lopulta lähtien syntyi Suomessa kuitenkin myös merkittävä venäläisystävällisyyden aalto.

Jo ennen tätä ystävällisyyden aaltoa tehtiin paljon töitä Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden edistämiseksi, sillä presidentti Urho Kekkonen oli erityisen kiinnostunut suhteiden vahvistamisesta itäiseen suurvaltaan. Seppänen (2010, 53–54) kertoo, että jo vuonna 1943 Kekkonen korosti Suomen tulevaa asemaa Neuvostoliiton naapurina ja tällöin osoitti Suomen puolueettomuuden peruslinjat. Karjalan menetyksen jälkeen hänen visionsa pelkistyi perusasioihin, joita olivat ”Neuvostoliitto on Suomen naapuri ja jää siksi”, ”Pienen kansan etujen mukaista on, että naapurisuhteet ovat hyvät”, ”Suomen määrätty itsenäinen paikka valtakuntien joukossa merkitsee läheistä yhteistyötä, ei vain johtavan suurvaltaryhmän, vaan nimenomaisesti Venäjän kanssa” ja ”Suomen on osoitettava, että se pelaa rehellistä peliä politiikassaan Venäjän suhteen”.

Teoksessaan *Suomettaminen jatkuu yhä: Moskovan-kirjeenvaihtajan näkökulma Suomen ja itänaapurin suhteisiin kolmannesvuosisadan ajalta* Martti Valkonen haluaa tuoda esille kokemuksiaan siitä, miten suomettuminen jatkuu yhä. Suomettumisella tarkoitetaan sitä, että vaikutusvaltaisempi valtio pyrkii vaikuttamaan heikomman naapurimaansa asioihin. Valkosen (1998, 38) mukaan 1970-luvulla Neuvostoliiton tutkijoiden työryhmä joutui lopettamaan, kun Neuvostoliiton suurlähetystön edustaja Juri Derjabin esitti huolensa ryhmästä Suomen johdolle ja toivoi sen lopettamista. Tästä seurasi se, että Ruotsissa tutkittiin Neuvostoliittoa, kun taas Suomessa kokoonnuttiin ystävyystilaisuuksiin, joissa ylistettiin Suomen ja Neuvostoliiton ystävyysuhteita ja niiden ongelmattomuutta.

Kun Jeltsin ja Venäjä hajottivat Neuvostoliiton, valtion omaisuus jaettiin oligarkkien kesken ja kansalaiset menettivät kaikki säästönsä. Tutut organisaatiot katosivat tai muuttuivat Venäjän federaation organisaatioiksi. Organisaatioiden mukana katosivat tutut ihmiset, ostajat, myyjät ja yhteistyökumppanit. Neuvostoliiton hajoaminen herätti kysymyksiä siitä, oliko ennestään tuttuja

kontakteja enää olemassa ja jos oli, missä ja millaisessa kunnossa ne nyt olivat. Sekavasta ajasta huolimatta monet suhteet säilyivät. Vanhat tutut toivat mukanaan uusia tuttuja, joten vanhat kontaktit olivat edelleen arvokkaita. Uudet lupaavat yhteydet tuli vain tarkistaa ja pyrittävä selvittämään niiden luotettavuus. (Seppänen 2012, 56–57)

6 VENÄJÄ SUOMEN MEDIASSA VIIME VUOSINA

Seuraavissa alaluvuissa käsitellään suomalaisen massamedian Venäjä-aiheisia artikkeleita sekä radio- ja tv-ohjelmia noin viimeisen viiden vuoden ajalta, Ukrainan kriisin alusta tähän päivään. Sosiaalinen media on jätetty ulkopuolelle, koska se pyrkii usein tuottamaan sisältöä tietyille segmenteille. Ukrainan kriisiä (23.2.2014 alkaen, jatkuen tähän päivään) voidaan pitää viimeisimpänä merkittävänä tapahtumana, joka on muuttanut useiden tahojen käsitystä Venäjästä.

6.1 Lehdet

Suomalainen lehdistö kirjoittaa runsaasti Venäjä-aiheista, joten materiaalia oli rajattava. Jotta tutkittavien artikkelien määrä olisi inhimillinen, rajataan tutkimus koskemaan vain Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun tietokannoista löytyvien sanomalehtien pääkirjoituksia. Pääkirjoituksista saadaan esille mediainstituutioiden oma näkemys Venäjästä. Rajaus ammattikorkeakoulun tietokantoihin takaa myös mahdollisuuden systemaattiseen tiedonhakuun.

6.1.1 Helsingin Sanomat

Helsingin Sanomien arkistosta on löydettävissä pelkästään rajatulta ajanjaksolta sadoittain Venäjä-aiheisia pääkirjoituksia. Vaikka Venäjästä kirjoitetaan Helsingin Sanomissa nykyisinkin usein, on artikkelien määrä vähentynyt huomattavasti Ukrainan kriisin aiheuttaman alkujärkytyksen jälkeen.

Reilu viikko kriisin alkamisen jälkeen, 3. maaliskuuta, kirjoitettiin pääkirjoituksessa ”Ukrainan järitykset tuntuvat myös Suomessa” (Helsingin Sanomat 2014), että Ukrainan kriisin loppuratkaisu olisi merkityksellinen Suomelle, sillä

Venäjä oli julistanut oikeudekseen puolustaa venäjänkielistä väestöä sotilaallisesti muissa maissa. Suomessa tämä on varmasti aiheuttanut huolta, sillä venäjänkieliset ovat jo pitkään olleet Suomen suurin vieraskielinen ryhmä (Tilastokeskus 2019). Jos kriisi päättyisi Venäjälle edullisesti, voisiko Suomelle käydä samoin kuin Ukrainalle?

Huhtikuun 18. päivänä 2014 artikkeli ”Yleisradion ohjelma vahvisti venäläisvastaisuutta” kritisoitiin Ajankohtaisen kakkosen Venäjä-iltaa, jota pidettiin ”harkitsemattomana journalismina, omiaan lietsomaan ennakkoluuloja, joiden kärjistämiseen ei ole Suomessakaan varaa”. (Helsingin Sanomat 2014) Huolimatta aiemmasta pelosta venäläisvastaisuutta ei kuitenkaan nähty hyvänä asiana.

Edellisistä kappaleista on luettavissa pelko Suomen tulevaisuudesta ja sovitteluvuus Venäjää kohtaan. 9. joulukuuta 2014 pelko tulevaisuudesta oli edelleen läsnä, mutta sovitteluvuus oli muuttunut puolustuksen kannatukseen, kun Helsingin Sanomien liitepäällikkö Lauri Malkavaara muisteli vanhan jääkärin, Väinö Valveen, haastattelua. Malkavaara piti Valveen neuvoa Suomen sotakaluston lisäämisestä ajankohtaisena. (Malkavaara 2014)

17.1.2015 muistutettiin kuitenkin, että ”Suomen ja Venäjän välinen polku ei saa ruohottua”. Tällä nimellä julkaistu pääkirjoitus summasi, että ”Venäjän näkökulmasta Suomi on ilman muuta länsimaa ja EU:n jäsen, mutta myös vanha ystävä ja kauppakumppani.” Suomettumisen ei uskottu olevan enää mahdollista EU:hun kuulumisen takia, ja Venäjän puoleisella rajalla lisääntyneet sotilaat Alakurtissa nähtiin kaupanteon ja kanssakäymisen kautta rauhaa edistävänä tekijänä. (Helsingin Sanomat 2015) EU-jäsenyyttä ei kuitenkaan pidetty vain hyvänä asiana. ”Suomi seisoo samassa rintamassa Euroopan unionin kanssa ja kärsii monia muita jäsenmaita enemmän EU:n määräämistä talouspakotteista ja Venäjän asettamista vastapakotteista” (Helsingin Sanomat 2015).

Kuten aiemmista kappaleista voidaan huomata, ei Venäjältä ole onnistuttu antamaan yksioikoista kuvaa. Tämä ei kuitenkaan ole ainoastaan Helsingin Sanomien, vaan yleisesti suomalaisen median ongelma. Helsingin Sanomien ulkomaantoimituksen esimies Jussi Niemeläinen kertoi käyneensä kahdessa

Venäjä-tilaisuudessa saman päivän aikana. ”Ensimmäisessä tilaisuudessa suomalaista mediaa pidettiin suomettuneena ja surtiin sen kohtelevan Venäjää silkkihansikkain. Toisessa kuultiin puheenvuoro, jossa suomalaisen median arveltiin yrittävän saada suomalaiset vihaamaan Venäjää ja venäläisiä. Sitä paitsi en kovasti hämmästynyt kummastakaan kannasta.” (Niemeläinen 2015).

Maaliskuun kolmantena todettiin artikkelissa ”Maakauppojen rajaaminen olisi viesti Venäjälle”, että ”Venäjä näyttää tänään isommalta uhkalta kuin ennen Ukrainan kriisiä. Myös venäläisten kiinteistökaupat nostattavat huolta. Maakauppojen syynäminen ja mahdollinen jäädyttäminen olisivat omanlaisensa pakote Venäjää vastaan.” (Helsingin Sanomat 2015). Suuren venäjänkielisen vähemmistön lisäksi myös monet itärajan takaa tulevat viihtyvät Suomessa. Ei ole lainkaan poikkeuksellista, että venäläiset omistavat esimerkiksi kesämökin Suomessa. Pelättiin, että venäläiset ostaisivat Suomen pala kerrallaan, vaikka yleisesti he pitävät Suomea kauniina ja puhtaana ja eivät perusta ostopäätöstään ulkopoliittikkaan.

Kari Huhta kuvasi kirjoituksensa otsikolla ”Venäjää varotaan kuin uhmaikäistä” Venäjän arvaamatonta käytöstä. ”Venäjä on hankkinut itselleen mielenkiintoisen liikkumatilan kansainvälisessä politiikassa. Järjestäessään häiriöitä raja-aseilla, Ukrainassa tai Syyriassa Venäjä korostaa arvaamattomuuttaan. Mukana on viesti, että ärsytettynä se voi käyttäytyä vielä huonommin mutta käytös voi parantua, jos se saa riittävästi toivomaansa huomiota.” (Huhta 2016).

22. helmikuuta kerrottiin Lännen ja Venäjän välien pysyvän toistaiseksi huonoina. Suomea asemaa EU:n ja Venäjän välissä korostettiin kirjoittamalla Suomen ulkopoliittikan johdon sanovan toistuvasti, että kahdenkeskiset yhteydet Venäjään ovat hyvät ja toimivat. Venäjä pyrki heikentämään EU-yhtenäisyyttä kokeilemalla Suomen reaktioita, mutta myös kehumalla. (Helsingin Sanomat 2016). Tämä lisäsi epäluuloa Venäjää kohtaan, sillä valtion katsottiin kohtelevan taas Suomea eri tavalla kuin muita länsimaita. Tätä seuraavassa kuussa Venäjä näytti jälleen valtansa ohjaamalla Suomeen turvapaikanhakijoita, mutta näyttämällä myös sen jälkeen, miten se pystyy sulkemaan reitin ja kääntämään tulijat pois (Helsingin Sanomat 2016). Suomalaisille osoitettiin, miten laajasti Venäjä pystyisi vaikuttamaan jopa Suomen väestöön.

Pääkirjoituksessa ”Venäjä ja Suomi opettelevat uutta” (Helsingin Sanomat 2016) tuotiin pitkästä ajasta esille tavallisten ihmisten näkökulma. Myös nämä ihmiset liikkuvat rajan yli, riippumatta ulkopoliittisesta tilanteesta. Monella ihmisellä oli sukua rajan toisella puolen, ja tämä muistutti, etteivät Suomi ja Venäjä voi etäännyä kovin kauaksi toisistaan. Helsingin Sanomien toimittaja Matti Kalliokoski (2016) vertasi Suomen suhteita Venäjään ja Viroon sanomalla, että ”Kun Viroa katsoo Suomenlahden takaa, voi kuvitella näkevänsä koko maan yhdellä kertaa. Suomesta Venäjälle tähyävä pystyy hahmottamaan suuresta maasta vain yhden nurkan, joka ei kerro oikeastaan mitään siitä, millaisessa maisemassa venäläisten enemmistö asuu.”

Yllä kuvattiin myös henkilökohtaisesti tärkeitä suhteita suomalaisten ja venäläisten välillä, mutta osoitettiin lisäksi, että Venäjä on muihin Suomen naapureihin verrattuna suurilta osin tuntematon. Edes mediahuomio ja suuri venäläisvähemmistö eivät ole lähentäneet meitä itänaapurin kanssa toivotulla tavalla.

Tammikuussa 2017 kerrottiin amerikkalaislehti *Forbesin* listanneen Venäjän presidentin Vladimir Putinin vuoden 2016 vaikutusvaltaisimmaksi henkilöksi. Vaikutusvallastaan huolimatta hänen sanottiin unohtaneen vaikuttaa maansa talouteen. Väitettiin, että laajojen talousuudistusten sijaan Putin keskittyisi vain omiin intresseihinsä. Yhä useamman venäläisen kerrottiin elävän toimeentulorajan alapuolella. (Helsingin Sanomat 2017) Pääkirjoitus toi esiin Venäjän kaksisijakoisuuden. Maailman vaikutusvaltaisin ihminen löytyi Venäjältä, mutta toimet hänen valtansa lisäämiseksi heikensivät tavallisen kansan elintasoja. Kirjoitus tuo hyvin esiin sen, että Venäjän johdon ja tavallisten venäläisten intressit eivät kohtaa millään tavalla.

Ruotsin ja Venäjän ulkoministerien Margot Wallströmin ja Sergei Lavrovin kerrottiin tavanneen ja korostaneen vuoropuhelun merkitystä helmikuussa 2017. Tapaamisen uskottiin lieventävän eroja Ruotsin ja Suomen suhteissa Venäjään. Suurimpana erona katsottiin viime vuosina olleen Suomen aktiivisuus pitää yllä hallitustason yhteyksiä, joita Ruotsi ei ylläpitänyt. (Helsingin Sanomat 2017) Erojen lievennystä pidettiin hyvänä asiana, sillä nyt Suomi pystyi kokemaan jakavansa mielipiteensä länsinaapurinsa kanssa ja täten mahdollisesti vähentämään Venäjän yrityksiä saada Suomea irtautumaan EU:n linjasta.

5. huhtikuuta 2017 uutisoitiin Pietarin metron pommi-iskusta. Artikkelissa ”Pietarin verityöllä voi olla laajat vaikutukset” (Helsingin Sanomat 2017) spekuloidiin, ketkä olivat iskun takana. Venäjän osallisuus monissa konflikteissa antoi paljon vaihtoehtoja epäilyille tahoille. Suomessa ei tällöin ollut vielä nähty ensimmäistäkään terrori-iskua, ja Pietarin maantieteellinen läheisyys sai suomalaiset kyseenalaistamaan, johtuiko isku Venäjän toimista maailmalla vai oliko tapaus sellainen, joka voisi tapahtua myös Suomessa.

Myöhemmin samassa kuussa Matti Kalliokoski totesi, ettei synkistä ennusteista huolimatta Suomen ja Venäjän välillä ole mitään uutta kerrottavaa. ”Idänpolitiikassa on tavattu sanoa, että lopputulos ratkaisee.” (Kalliokoski 2017). Lopputuloksena näytti olevan samanlaiset suhteet Venäjään kuin ennen Ukrainan kriisiä. Tästä huolimatta 27. kesäkuuta Helsingin Sanomat (2017) kirjoitti, että Venäjän ja lännen väliset geopoliittiset jännitteet olivat kiristyneet, eikä niille ollut loppua näkyvässä. Tämä osoitti sen, että Venäjä yhä pyrki erottamaan Suomen EU:n rintamasta.

Elokuussa Sami Sillanpää kommentoi Suomessa joiltain tahoilta kantautuvaa EU-kielteisyyttä. Hänen mukaansa Suomen EU-ero olisi Putinin unelma, sillä osana Venäjän turvallisuusstrategiaa oli jo pitkään ollut palauttaa Venäjän vaikutusvalta ja etupiirit maan lähialueille entisen Neuvostoliiton tapaan. Eroamalla EU:sta Suomi olisi turvallisuuspoliittisesta näkökulmasta samassa tilanteessa kuin Ukraina ja Valko-Venäjä Venäjään nähden. Näitä etupiirejä Sillanpää sanoi Venäjän haluavan kontrolloida sotilaallisesti tai poliittisesti. Kirjoitus oli muistutus siitä, mitä hyötyä Suomelle on kuulua EU:hun, vaikka se asettaa-kin Suomen idän ja lännen väliin. Toisaalta kirjoitus saattoi asettaa Venäjän huonoon valoon suomalaisten silmissä ilman syytä, sillä EU:n kannatus Suomessa oli tuolloin viimeisimmän eurobarometrin mukaan 57 prosenttia. (Sillanpää 2017)

13.9.2017 pääkirjoituksessa ”Äänestäjä, aivojasi lusikoidaan nyt ennennäkemättömällä tavalla” Helsingin Sanomien ulkomaantoimituksen esimies Jenni Virtanen varoitteli Venäjän mahdollisesta vaikutuksesta Suomessa tuleviin presidentinvaaleihin. Muissa länsimaissa oli vaalien aikaan jo aiemmin havaittu valeuutisten ja vihasisällön levittämistä sekä hakkerointia. Kirjoituksessa

kerrottiin, miten kohdennettu venäläinen propaganda saattaisi vaikuttaa tavallisen kansalaisen mielipiteisiin esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Myös Venäjällä järjestettäisiin presidentinvaalit vuonna 2018. (Virtanen 2017) Liettualainen diplomaatti Vygaudas Ušackas muistutti kuitenkin, että mitä tahansa tapahtuisikin Venäjän vaalien jälkeen, oli ”Venäjän ja länsimaiden maailmankuvien yhteentörmäys todellisuutta vielä pitkään lähitulevaisuudessa”. Hän huomautti, että vaikka länsimaat, mukaan lukien Suomi, tuomitsivat monet Venäjän toimet, olisi EU:n toimissakin parannettavaa tavoitteiden täyttymiseksi. (Ušackas 2017)

Tammikuussa 2018, pari viikkoa ennen Suomen presidentinvaaleja, korostettiin, että lännen ja Venäjän suhteiden hyytyminen oli tärkein taustatekijä suomalaisten valitessa ulkopoliittikan johtajaa, mutta täydennettiin, että ”Suomalaisten valitsemaansa presidenttiin kohdistamat ulkopoliittiset odotukset voivat helposti nykyoloissa olla liioiteltuja” (Helsingin Sanomat 2018). Suomen istuvaa presidenttiä Sauli Niinistöä pidettiin tuolloin ennakkosuosikkina, sillä hänen katsottiin hoitaneen suhteet hyvin niin lännen kuin Venäjänkin kanssa. Suomalaiset olivat tyytyväisiä asioiden nykytilaan voidessaan vaalia molempia suhteita, jotka olivat sekä Suomen heikkous että vahvuus.

Tätä seuraavassa kuussa Niinistö oli valittu uudelle presidenttikaudelle, ja mielenkiinto suuntautui taas suuremmassa määrin ulkomaailmaan. Melkein päivälleen neljä vuotta Ukrainan kriisin alkamisen jälkeen Helsingin Sanomat (2018) uskoi, että oli valitettavan todennäköistä, että sota ehdittäisiin taas unohtamaan uutisotsikoista useita kertoja, ennen kuin sopu tulisi etenemään. Ei oltu enää yhtä huolissaan siitä, tulisivatko Ukrainan tapahtuman toistumaan Suomessa, vaikka tilanne ei ollut muuttunut mihinkään suuntaan.

Maaliskuussa 2018 Putin valittiin neljättä kertaa peräkkäin Venäjän presidentiksi. Toukokuussa artikkelissa ”Vaalien jälkeen äänessä on vaihteeksi jälleen uudistaja Putin” sarkastinen otsikko viittasi siihen, miten Putin oli jälleen luvannut venäläisille uudistuksia, kuten edelliselläkin kerralla tullessaan valituksi. Venäläisten tyytymättömyyden ennustettiin kuitenkin kasvavan, ellei jotakin konkreettista lupauksen pitämisen todisteeksi esitettäisi. (Helsingin Sanomat 2018) Tällä tuotiin jälleen esille eroa Venäjän johdon ja sen kansan eriävistä

näkökannoista. Venäläiset halusivat muutosta, mutta Putin ja Venäjän muu johto olivat säilyttäneet asiat ennallaan.

Jalkapallon MM-kisat alkoivat Venäjällä 14.6.2018. Samana päivänä Helsingin Sanomat kirjoitti pääkirjoituksen ”Jalkapallon MM-kisoissa Venäjä näyttää valtaansa”, jossa kisat todettiin poikkeuksellisiksi, sillä ”Ensi kertaa MM-kisat pelataan maassa, joka on sotilaallisessa konfliktissa naapurimaansa kanssa, ja jonka taloutta painavat tiukat talouspakotteet. Lisäksi kisoja varjostavat kansainvälisen jalkapalloliiton Fifan korruptioskandaalit, jotka on liitetty myös Venäjän kisaisännyyteen.” Kisat nähtiin poliittisina, sillä ne olivat Venäjälle väline näyttää kykynsä järjestää urheilun kansainvälinen megatapahtuma. (Helsingin Sanomat 2018) Kisojen saaminen ja boikottien välttäminen poliittisista jännitteistä huolimatta osoittivat tunteiden rauhoittuneen neljässä vuodessa.

Suomi sai kansainvälistä huomiota 16.7.2018 isännöidessään Venäjän ja Yhdysvaltain presidenttien Vladimir Putinin ja Donald Trumpin tapaamisen Helsingissä. Tapaamisen sijoittaminen Suomeen osoitti, että myös muu maailma tiedosti Suomen aseman idän ja lännen välissä. Kokouksen isännöinti oli Suomelle menestys, mutta sen merkitys korostuisi vasta, jos Suomi olisi muuten aktiivinen ulkopoliitikassa. (Helsingin Sanomat 2018)

Syyskuun 27. päivänä huomautettiin, että ”Venäjän pääministerin Dmitri Medvedevin keskiviikkoinen käynti Suomessa osui kiinnostavaan ajankohtaan. Turunmaan saaristossa viime viikonloppuna keskusrikospoliisin johdolla tehty operaatio sai monet suomalaiset miettimään suhteita Venäjään uudesta näkökulmasta. Spekulaatioiden vyöry jäi kuitenkin pääministerien tapaamisessa sivuosaan. Vaikka rahanpesuepäilyillä on monta yhtymäkohtaa venäläisiin tai venäläistaustaisiin toimijoihin, julkisuuteen ei ole kerrottu mitään sellaista, joka linkittäisi Venäjän valtion mukaan”. (Helsingin Sanomat 2018) Operaatiolla viitattiin Airiston Helmeen, matkailu- ja majoituspalveluita tarjoavaan firmaan, joka oli ostanut tontteja ympäri Suomea, rakentanut niille ja jättänyt rakennukset tyhjilleen. Aiheesta uutisoitiin laajasti Suomen medioissa, ja jo pitkään tassisempana jatkuneet Suomen ja Venäjän suhteet kärsivät hieman, sillä Suomi näki Airiston Helmen potentiaalisena uhkana maanpuolustukselle.

Joulukuun puolessa välissä kerrottiin pääkirjoituksessa ”Venäjän lähettiläs toistaa tarkasti Putinin määrittelemät sävyt” reilu vuoden Venäjän suurlähettiläänä palvelleesta Pavel Kuznetsovista, jonka hyväksi puoleksi luettiin hänen pitäytymisensä Putinin linjoilla. Jos hänen puheissaan huomattaisiin muutoksia painotuksessa, olisivat nämä painotukset muuttuneet myös Moskovassa. Uudeksi painostukseksi kerrottiin, ettei Venäjällä ollut varaa varustelukierteseen, mikä johtui tarpeesta ratkaista kotimaisia talousongelmia. (Helsingin Sanomat 2018) Putinin katsottiin tällä tavalla toteuttavan vaihteeksi venäläisten toiveita parantaakseen heikkenevää kannatustaan. Tammikuussa 2019 venäläisten ostovoiman kerrottiin kärsineen ja tyytymättömyyden Putinia kohtaan kasvaneen (Helsingin Sanomat 2019).

Maaliskuussa 2019 julkaistiin puolustusministeriön, sisäministeriön ja ulkoministeriön tilaama raportti *Voiman Venäjä*. Tästä inspiroituneena Helsingin Sanomat kirjoitti pääkirjoituksen ”Naapurina Venäjä on päämääriltään looginen mutta keinoiltaan kömpelö”, jossa todettiin Venäjän haluavan olla yksi napa moninapaisessa maailmassa, mutta valtion tapa edistää tavoitetta oli tälle itselleen haitallinen. ”On silti helppo löytää ainakin kaksi maata, joiden mielestä myös Venäjä kuuluu napojen joukkoon. Tätä mieltä ovat Venäjä ja Suomi – Venäjä omien tavoitteidensa takia, Suomi Venäjän läheisyyden takia. Venäjästä poiketen Suomi arvostaa sääntöihin perustuvaa järjestystä ja yhteistyöverkostoja. Suomen Venäjän-politiikan pitääkin pystyä yhdistämään pienen sekä taloudellisesti ja teknologisesti kehittyneen EU-maan ajattelu nollasummapelin kautta maailmaa tarkastelevan ja sotilaalliseen voimaan uskovan maan naapuruuteen.” (Helsingin Sanomat 2019)

6.1.2 Kauppalehti

Tarkastellessa Kauppalehden arkistoa annetuilla kriteereillä voidaan huomata, ettei Venäjä-aiheisia pääkirjoituksia ole kirjoitettu sitten marraskuun 2016. Tästä voidaan päätellä, ettei Venäjää olla hetkeen pidetty taloudellisesti ajankohtaisena tai muuten Kauppalehden intressien mukaisena. Pääkirjoitukset ovat muutenkin lyhyempiä, ja monissa Venäjä mainitaan vain ohimennen, joten tästä alaluvusta voidaan odottaa edellistä suppeampaa.

Ensimmäisessä Ukrainan kriisin alkamisen jälkeen kirjoitetussa pääkirjoituksessa ”Yleensä puhuminen auttaa” (Kauppalehti 2014, 3) 4.3.2014 todetaan, että ”Pakotteiden sijasta EU:n pitäisi pyrkiä säilyttämään keskusteluyhteys Venäjän johtoon niin, että kriisiin löytyisi poliittinen ratkaisu.” Venäjää korostettiin EU:n, mutta ennen kaikkea Suomen tärkeänä kauppakumppanina. Kuukauden sisään tätä seuraavat Venäjä-aiheiset pääkirjoitukset pyrkivät vastaamaan, miten tapahtumat vaikuttavat Suomeen ja suomalaisyrityksiin, millaisiin toimiin EU on ryhtymässä Venäjää vastaan ja miten Venäjä aikoo vastata näihin toimiin. Artikkeleissa on nähtävissä erittely Suomeen, EU:hun ja Venäjään, ja se painottaa Suomen haasteellista asemaa; Suomi on osa Euroopan unionia, joka haluaa asettaa pakotteita Venäjää vastaan, vaikka se ei olisi varsinkaan taloudellisesti Suomen edun mukaista.

Toukokuussa 2014 Kauppalehti (2014, 5) summasi, että ”EU:n on kiristettävä Venäjään liittyviä pakotteitaan, koska pitkittynyt kriisitilanne on kyettävä laukaisemaan ja jarruttamaan taloudellisten menetysten kasvua”. Tämä tulisi koskemaan maailmantaloutta kokonaisuudessaan, mutta ajatellen mahdollisia Venäjän asettamia vastapakotteita, saattaisi siitä olla haittaa Suomen taloudelle. Myöhemmin samassa kuussa, kerrottiin artikkelissa ” Viro sukelsi jo reippaasti” Kauppalehti (2014, 5) uutisoi Viron talouden jo kärsineen Venäjän talouden hiipumisesta ja todettiin, ettei tarvitse olla ennustaja sanoessaan, että hallitus joutuu palaamaan uudelleen kasvuarvioonsa.

Venäjällä on mittavat fossiilisten polttoaineiden varat, ja monet valtiot ovat riippuvaisia erityisesti Venäjän maakaasutoimituksista. Ukrainan kriisiä seuranneiden pakotteiden takia oltiin huolissaan siitä, toimittaisiko Venäjä yhä maakaasua Eurooppaan. Esko Lukkari kirjoitti kesäkuun 18. päivänä 2014 Kauppalehdessä (2014, 3), ettei syytä huoleen ollut, sillä Venäjä boikotoi vain Ukrainan maakaasutoimituksia. Seuraavalla viikolla Venäjän presidentti Vladimir Putin osoitti armoa myös Ukrainaa kohtaan esittämällä parlamentille toivomuksen perua päätöksensä, joka oikeutti sotilaalliseen voimankäyttöön Ukrainassa tarvittaessa. (Kauppalehti 2014, 3) Ukrainan kriisi ei ole kuitenkaan tähänkään päivään mennessä ohi, joten toivomus on luultavasti puollettu.

Heinäkuun 2014 lopussa Esko Lukkari (2014, 3) toi esille Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri Lenita Toivakan linjauksen, jonka mukaan suomalaisyri-tysten piti löytää korvaavia markkinoita Venäjälle. Kaikesta huolimatta Venäjä oli ja on yhä yksi Suomen suurimpia kauppakumppaneita, joten linjaus olisi vaikea toteuttaa. 8. elokuuta Lukkari harmitteli Venäjän vastapakotteiden ole- van ikävää luettavaa Suomelle. Hän kertoi esimerkkinä silloisen pääministerin Alexander Stubbin ilmoittaneen edeltävällä viikolla, etteivät Venäjä-pakottei- den vaikutukset olisi kokonaisuudessaan Suomelle suuria. Stubb kuitenkin korjasi mittaluokan myöhemmin sadoiksi miljooniksi, ellei jopa miljardeiksi eu- roiksi. (Lukkari 2014, 5) Kaikki, jotka vähätelivät Venäjän merkitystä Suomen taloudelle, olivat väärässä.

Myöhemmin samassa kuussa kerrottiin kirjoituksessa ”Vaarallinen käänne Uk- rainassa”, että Ukrainan kriisin pitkittyminen tulisi olemaan hyvin todennä- köistä. Suomea kiiteltiin aktiivisista yrityksistä kriisin ratkaisemiseksi, mutta Venäjän johdon katsottiin toimivan tilanteen ainoana mahdollisena ratkai- sijana. (Lukkari 2014, 5)

Päivi Isotalus osoitti artikkelissaan ”Suomi-kuva sai tahran” (2014, 5), että muu maailma katsoi Suomen suomettuneen johtuen pakotteiden allekirjoitta- misen viivästymisestä ja Venäjällä levinneestä ilmoitusliitteestä, jossa Venäjä osoitti investoivansa suomalaiseen ydinvoimalaan. Vaikka Suomella oli muu- hun Eurooppaan verrattuna hyvät suhteet Venäjään, ei sitä katsottu muissa EU-maissa hyvällä.

Vuoden 2014 viimeisenä Venäjä-aiheisena pääkirjoituksena julkaistiin artikkeli ”Valuuttoihin iski talvipuhuri”. Artikkelissa kerrottiin siitä, miten rupla oli ollut kriisissä marraskuusta lähtien, ja pelättiin, että Venäjä ajautuisi maksukyvyttö- mäksi. Ruplan heikkenemisen summattiin johtuvan Venäjän synkistä talousnä- kymistä, öljyn halpenemisesta, pakotteista ja Ukrainan kriisistä. (Isotalus 2014, 3)

Maaliskuun puolessa välissä 2015 Isotalus (2015, 5) kirjoitti ”Fennovoima on toista maata”, jolla hän viittasi siihen, että Unkari joutui perumaan ydinvoima- lahankkeen Venäjän kanssa EU:n painostuksesta. Isotalus ei kuitenkaan us- konut suomalaisen, jo Venäjän kanssa sopimuksen tehneen, Fennovoiman

ajautuvan samaan tilanteeseen. ”Toivottavasti näin on, sillä EU:n puuttuminen asiaan olisi kiusallista.”

Seuraavan kerran Venäjä oli suuremmassa mittakaavassa esillä Kauppalehden pääkirjoituksessa vasta vuoden kuluttua, maaliskuussa 2016. Tällöin Isotalus totesi kirjoituksessaan ”Putinin seuraava siirto”, että koska pakotteiden syyt eivät ole hävinneet, pitäytyisi Suomi muun EU:n mukana pakoterintamassa. Hän kuitenkin muistutti, että kanssakäymistä Venäjän kanssa oli jatkettava, eikä sitä saanut eristää (Isotalus 2016, 3). Kaikki EU-maat eivät kuitenkaan olleet tästä näkemyksestä yksimielisiä, sillä ”Jääkausi jatkuu itärajalla” -nimisessä artikkelissa Isotalus (2016, 3) kertoi presidentti Sauli Niinistön saaneen osakseen ihmettelyä ruotsalaiskansanedustajilta kutsuttuaan Putinin tapaamiseen Kultarantaan.

Marraskuussa 2016 uskottiin Venäjän-kaupan elpyvän. Suomalais-venäläisen kauppakamarin kyselyn mukaan suomalaisyritykset olivat jo myönteisempiä Venäjää kohtaan, vaikka eivät odottaneet ihmeitä (Isotalus 2016, 3). Pakotteista ja EU:n kielteisestä suhtautumisesta riippumatta suomalaiset näkivät taas mahdollisuuksia Venäjässä.

6.1.3 Talouselämä

Talouselämä on saatavissa Alman arkistossa ja on edellä mainitun Kauppalehden tapaan Alma Talent Oy:n julkaisema. Alman arkistossa on useita muitakin lehtiä, mutta niissä ei ole käsitelty Venäjä-aihetta yhtä laajasti, jos ollenkaan. Määritellyn rajauksen jälkeen Talouselämästä saatavan materiaalin volyymi on vielä pienempi kuin Kauppalehden, joka oli jo huomattavasti Helsingin Sanomia vähäisempi. Vaikka Kauppalehti ja Talouselämä ovat kummatkin saman yhtiön julkaisemia talouslehtiä, voidaan Talouselämän arkistoa silmäilemällä huomata, että lehdessä käytetty kieli on elävämpää ja maallikolle helpommin luettavissa kuin Kauppalehden kirjoitukset.

Talouselämän päätoimittaja Reijo Ruokanen aloitti maaliskuussa 2014 pääkirjoituksensa ”Venäjän röyhkeys ei vaikuta Fennovoimaan” kuvailemalla Putinin Venäjää häikäilemättömäksi. Siitä huolimatta hänen mukaansa ”Suomen kan-

nattaa rakentaa lisää ydinvoimaa, käydä kauppaa Venäjän kanssa, olla varovainen ja varautua kriisiin ja pakkasiin. Näiden välillä ei ole ristiriitaa. Olisi typerää keksiä sellaista vain poliittisten intohimojen vuoksi” (Ruokanen 2014, 3). Vaikka Venäjän toimia ei hyväksytty, nähtiin silti realistisesti, ettei Venäjän-kauppaa kannattaisi lakkauttaa.

Myöhemmin samassa kuussa artikkelissa ”Pienet asiat pitää hoitaa pois isojen tieltä” Venäjän olevan velaton maa, eikä Ruokanen uskonut sen nöyryvän talouspakotteiden edessä. Vaikka Suomessa ja muualla EU:ssa suunniteltiin Venäjän laittamista ahtaalle pakotteiden avulla, ei Talouselämä uskonut siitä olevan hyötyä. (Ruokanen 2014, 3)

Toimittaja Seija Holtari (2014, 3) kirjoitti 8.8.2014 ”Venäjä moukaroit Suomessa”-nimisen pääkirjoituksen, jossa hän arvioi liian monen suomalaisyrityksen rakentaneen kasvunsa Venäjän varaan. Tämä tulisi olemaan Suomelle haitallista Venäjän vastapakotteiden astuessa voimaan.

Joulukuussa 2014 kirjoitetussa artikkelissa ”Rauhaa päälle maan – ruplalle myös” Ruokanen (2014, 3) uskoi maailmantaloudellisten, erityisesti Suomeen ja Venäjään kohdistuvien, vahinkojen lievenevän vain, jos Venäjän toimiin Ukrainassa tulisi muutoksia. Näin toivottiin käyvän, niin Suomen kuin Venäjänkin kannalta. 6.3.2015 Ruokanen (2015, 3) kuitenkin kritisoi poliitikkoja vanhan aikaisuudesta ja siitä, miten jotkut heistä näkivät muidenkin kuin Venäjän olevan syynä Ukrainan kriisiin syntyyn.

Tämän artikkelin jälkeen on pitkään nähtävissä vain pääkirjoituksia, joissa Venäjä on mainittu ohimennen, mutta joilla ei ole tarjota mitään uutta Venäjä-aiheesta. Seuraava aihetta keskeisesti käsittelevä pääkirjoitus ”Silmät auki lintukodossa” julkaistiin vasta 17.11.2017. Siinä kerrottiin Venäjän käyttävän sosiaalista mediaa taitavasti aseenaan. Informaatiovaikuttaminen oli Venäjällä ”suunnitelmallista, tavoitteellista ja hyvin rahoitettua toimintaa” (Talouselämä 2017, 3). Kirjoituksen tarkoituksena oli varoittaa mielipidevaikuttamisesta valeutisten kautta Suomen presidentinvaalien alla, mutta se saattoi myös lisätä epäluottamusta venäläisiä ja Venäjää kohtaan.

Viimeinen tarkastellulta ajanjaksolta löytyvä Venäjä-keskeinen pääkirjoitus on kirjoitettu 17.8.2018. Tämä osoittaa, että tilanteen pysyttyä samana tarpeeksi pitkään, on siihen turruttu, eikä sitä nähdä yhtä uhkaavana kuin aiemmin. Pääkirjoituksessa ”Millä Putin uhkasi?” (Talouselämä 2018, 3) muistutetaan, että vaikka Suomen ja Venäjän välisestä energiayhteistyöstä maalailtiin aikanaan uhkakuvia siitä, että suomalaisen energiayhtiö Fortumin sijoitukset Länsi-Siperiaan valuisivat hukkaan, ovat ne silti edelleen tuottaneet tulosta. Positiivisista Venäjän-kaupan suhteista uskallettiin jälleen kirjoittaa.

6.2 Radio

Yleiskuvan antamiseksi tutkitaan tässä kolmea radiohaastattelua. Haastattelut on lähetetty kolmella eri radiokanavalla, kolmena eri vuonna; RadioRockilla 21.11.2014, Yle Radio 1:llä 28.10.2017 ja Yle Puheella 25.3.2019.

6.2.1 RadioRock 21.11.2014

RadioRock haastatteli silloista Helsingin yliopiston Venäjän tutkimuksen professoria Timo Vihavaista. Vihavaisen mukaan Ukrainan kriisin jälkeiset lehdistön uutisotsikot suuretelivat asioita, eikä dramatiikkaan ollut syytä. Hän uskoi, että lännen pakotteet eivät vaikuttaisi Venäjään paljoa, mikä tulisi lyhyellä aikavälillä lisäämään Putinin suosiota. Vihavainen ei silti nähnyt Venäjää uhkana ja hän vakuutteli, ettei Venäjää kannattanut pelätä ja että uhkakuvat olivat vain spekulatiota, vaikka Euroopan politiikka oli pyörinyt kyseisenä vuonna Ukrainan ja Venäjän ympärillä. Hän uskoi Venäjän loppupeleissä olevan samalla puolella Suomen kanssa, mutta kehotti välttämään Nato-kysymystä, koska se toimi jännitettyä lieventävänä tekijänä (Vihavainen 2014). Vihavainen antoi muuttuneeseen tilanteeseen nähden optimistisen kuvan siitä, että Suomen ja Venäjän välit pysyisivät hyvinä.

6.2.2 Yle Radio 1 28.10.2017

Kalle Haatanen haastatteli Yle Radio 1:n ohjelmassaan Hannu Himasta, entistä Moskovan Suomen suurlähettilästä. Himaselta kysyttäessä, onko Venäjä osa Eurooppaa, hän kertoi aiheuttaneensa hämmennystä venäläisissä kysymyksessään heiltä samaa kysymystä. Venäläiset olivat olleet sitä mieltä, että Venäjä on Venäjä, ei osa Eurooppaa, muttei Aasiaakaan. Tämä osoitti Venäjällä

yhä vallitsevaa suurvalta-ajattelua. Himasen mielestä Venäjä ei enää nykyisin ole globaali supervalta, mutta voimakkaasti ja määrätietoisesti toimiva valtio. Hänen mukaansa tämä määrätietoisuus oli näkynyt Putinin valtakaudella Venäjän voiman uudelleenrakentamisena, erityisesti sotilaallisesti. (Himanan 2017)

Kaikesta huolimatta Himasen mielestään tavalliset venäläiset ihmiset olivat verrattavissa eurooppalaisiin, eikä hän katsonut venäläisen sielunmaiseman poikkeavan merkittävästi eurooppalaisesta. Venäjä noudatti yhä perinteisiä kristillisiä arvoja, jotka eivät olleet läntisessä maailmassa enää yhtä merkittäviä. Hän kertoi tutkimuksista, jotka puolsivat sitä, että Venäjän nykyinen johto on neuvostomielinen. Venäjän johdon lakien noudattamattomuus toimi esimerkkinä tavalliselle kansalle, mikä lisäsi Venäjän korruptio-ongelmia (Himanan 2017).

Himanan (2017) ei ollut sitä mieltä, että Suomi olisi Venäjälle erityistapaus, vaan hänen mukaansa tämä johtui Venäjän taidokkaasta informaatiovaikuttamisesta. Jos hän on oikeassa, tämä herättää kysymyksen siitä, kuinka moni aiemmin tutkittujen artikkelien kirjoittajista, jotka viittasivat tähän, oli altistunut informaatiovaikuttamiselle.

6.2.3 Yle Puhe 25.3.2019

Yle Puheen Poliitikkaradio-ohjelmassa keskusteltiin jo aiemmin mainitun *Voiman Venäjä* -raportin kirjoittajien kanssa. Haastateltavina toimivat sotilasprofessori everstiluutnantti Petteri Lalu, Venäjän ulkopoliittikkaan keskittyneestä osiosta vastannut Jyri Lavikainen ja väitöskirjatutkija-kirjailija Salla Nazarenko.

Heidän mukaansa Venäjän poliittinen agenda oli saada länsimailta kansainvälisen tunnustuksen suurvalta-asemalleen. He myös avasivat, että Venäjällä rauha ei tarkoittanut vain sotilaallisen konseptin puuttumista, vaan myös vastapuolen intressien hyväksymistä. (Lalu ym. 2019) Tästä voidaan päätellä, että Ukrainassa pitkittynyt kriisitilanne saattoi Venäjän silmissä näyttää rauhalle, koska länsimaat eivät olleet tehneet pakotteiden lisäksi mitään konkreettista Venäjän intressien kumoamiseksi.

Haastateltavat kertoivat Putinin kannatuksen laskeneen, sillä kasvanut sotabudjetti oli aiheuttanut leikkauksia muihin kustannuksiin, kuten eläkkeisiin. Tällä hetkellä venäläismiesten eläkeikä oli korkeampi kuin eliniänodote. Putinin laskevasta kannatuksesta siirryttiin spekuloidaan, jatkaisiko Putin tulevaisuudessa presidenttinä. Haastateltavat uskoivat Putinin tai jonkun hänen valtaeliittiinsä kuuluvista henkilöistä jatkavan seuraavalla presidenttikaudella. (Lalu ym. 2019)

Venäjän jyrkän eriarvoisuuden, poliittisten vaikutuskanavien puutteen ja luottamuspuolan hallintoa kohtaan kerrottiin johtavan tulevaisuudessa talouskasvun hidastumiseen ja kansainvälisen aseman heikkenemiseen. Haastateltavat eivät uskoneet Venäjän kehityssuunnan vaikuttavan suuresti Suomeen, mutta kehottivat välttämään riippuvuuden rakentamista Venäjään. (Lalu ym.)

6.3 TV-ohjelmat

Suoratoistopalveluja tarkastellessa voidaan huomata, että tarkastelujakson aikana julkaistut Venäjä-teemaiset suomalaiset tv-ohjelmat liittyvät pelkästään Venäjällä matkustamiseen. Tällaiset sarjat ovat omiaan lisäämään suomalaisten kiinnostusta itänaapuriin ja sen monipuolisiin maisemiin.

Tarkastelujakson aikana Venäjällä laajasti tunnettu näyttelijä Ville Haapasalo on tehnyt peräti neljä tv-sarjaa, joissa hän matkustaa Venäjällä: *Jäämeri 30 päivässä*, *Kaukasia 30 päivässä*, *Volga 30 päivässä* ja *Altai 30 päivässä*. Näissä sarjoissa hän tutustuu eri alueisiin Venäjällä ja joissakin sen naapurimaissa. Matkoillaan hän esittelee alueella vierailemisen arvoisia kohteita ja tapaa paikallisia ihmisiä.

Venäjä-aihetta sivutaan myös Alina Tomnikovin sarjassa *Alina idässä*, jossa suomalais-venäläinen näyttelijä matkustaa juurilleen slaavimaihin puolisonsa Lauri Laukkasen kanssa. Sarjassa hän kertoo haluavansa esitellä sitä, millaista elämää slaavinuoret viettävät kohdemaissa. Sarjan päätösjaksossa pariskunta matkustaa Pietariin, jossa molemmilla on sukua.

Rajattuna aikana ei ollut julkaistu muita Venäjää käsitteleviä suomalaisia tv-ohjelmia. Vaikka tarjonta ei ole laaja, on näiden sarjojen luoma Venäjä-kuva

pelkästään positiivinen ja saattaa jopa herättää mielenkiintoa Venäjään matkustamista kohtaan.

7 VENÄJÄ-KUVAN VAIKUTTAJIA TÄNÄ PÄIVÄNÄ

Tämän päivän Venäjä-kuva rakentuu historiasta, opituista asenteista, median antamasta käsityksestä, julkisuuden henkilöistä, koululaitoksen venäjän opetuksesta ja Venäjä-aiheisia asioita ajavista organisaatioista. Vain näiden tekijöiden kautta suomalaiset, jotka eivät ole koskaan käyneet Venäjällä tai erityisemmin perehtyneet Venäjään saavat vaikutteita Venäjä-käsityksensä muodostamiseen. Tämä luku esittelee muutamia nykypäivän Suomessa Venäjä-kuvan kannalta keskeisiä henkilöitä ja organisaatioita.

7.1 Suomalaisen Venäjä-kuvaan vaikuttavia henkilöitä

Tässä alaluvussa esitellään Suomessa tunnettuja henkilöitä, jotka ovat julkisesti tuoneet esille yhteyksiään Venäjään, ja sitä kautta vaikuttaneet suomalaisten Venäjä-käsitykseen. Henkilöt ovat eri sukupolvista ja heidän joukostaan löytyy suomalaisia, suomalais-venäläinen ja venäläinen.

7.1.1 Ville Haapasalo

Ville Haapasalo on Venäjällä suureen suosioon noussut suomalainen näyttelijä ja julkisuuden henkilö. Viime vuosina hän on tullut tunnetuksi Suomessa ja muissa pohjoismaissa juontamistaan 30 päivässä -ohjelmista (*Venäjän halki 30 päivässä*, *Silkkitie 30 päivässä*, *Suomensukuiset 30 päivässä*). (Haapasalo ym. 2014, 4)

Venäjällä Haapasalo tuli tunnetuksi päästyään mukaan olemattomalla budjetilla kuvattuun *Metsästyksen kansallisia erikoisuuksia* -elokuvaan, joka keräsi kaikki huomattavimmat palkinnot Sotshin elokuvajuhlilla 1995 ja josta on sittemmin tullut kaikkien aikojen suosituin komedia Venäjällä. Hänestä tuli julkisuuden henkilö, joka on esiintynyt kymmenissä elokuvissa ja tv-ohjelmissa. (Haapasalo ym. 2013, 4) Ville Haapasalo on saanut Venäjän elokuvataiteen valtionpalkinnon ja on täten oikeutettu taiteilijaeläkkeeseen (Haapasalo ym. 2014, 4)

7.1.2 Marja Manninen

Valtiotieteen maisteri Marja Manninen oli Ylen pitkän linjan toimittaja. Hän on ollut pari vuotta eläkkeellä, mutta työskenteli sitä ennen viisi vuotta Moskovan kirjeenvaihtajana ja vielä vuoden Venäjään erikoistuneena ulkomaantoimittajana. Venäjä tuli Mannisen elämään sattumalta, kun hän muutti Lappeenrantaan juuri ennen Neuvostoliiton romahdusta. (Sydän-Hämeen Lehti 2019)

Vaikka Manninen on eläköitynyt toimittajan työstään, arvostetaan hänen Venäjän asiantuntemustaan ja hän pitää yhä Venäjä-aiheisia luentoja ympäri Suomea.

7.1.3 Kirill Sultanshin

Kirill Sultanshin muutti Venäjän Vologdasta Tampereelle huomattuaan, että opiskelu on ilmaista suomen kieltä osaaville ulkomaalaisille. Hän oppi vaaditulle kielitasolle noin vuodessa. (Räsänen 2018)

Sultanshin on tullut tunnetuksi vasta viime vuosina YouTube-kanavansa kautta. Siellä hän tekee videoita, joiden teemana on yleensä suomalaisten ja venäläisten kulttuurien erot ja samankaltaisuudet sekä hänen elämänsä Suomessa. Erityisesti suomalaiset nuoret tilaavat hänen kanavansa, mikä osoittaa, että myös nuoremmat sukupolvet ovat kiinnostuneita itänaapurista. Hän on saanut paljon myönteistä palautetta ja kehuja siitä, miten hän on muuttanut ihmisten käsityksiä Venäjästä ja venäläisistä.

7.1.4 Alina Tomnikov

Alina Tomnikov on suomalais-venäläinen näyttelijä ja ääninäyttelijä. Hän valmistui Helsingin Teatterikorkeakoulusta vuonna 2013 ja näytteli jo opiskeluaikanaan useissa rooleissa. Hänet tunnetaan muun muassa *Mielensäpahoittajasta*, *Sykkeestä*, *Catherinesta*, *Robasta* ja *Nymfeistä*. (Tomnikov s.a.)

Tomnikov on useissa haastatteluissa tuonut esille juuriaan ja puhunut avoimesti kouluaikana kokemastaan kiusaamisesta venäläisyytensä takia, joka on

lisännyt tietoisuutta venäläisten syrjinnästä Suomessa. Lisäksi hän on julkaissut kaksi kautta *Alina idässä* -sarjaa, jossa hän matkustaa ympäri Itä-Eurooppaa.

7.2 Suomalaisen Venäjä-kuvaan vaikuttavia organisaatioita

Suomessa vaikuttaa lukuisia suomalais-venäläisiä organisaatioita, jotka pyrkivät esimerkiksi parantamaan suomalaisten Venäjä-kuvaa, vahvistamaan Suomen ja Venäjän suhteita tai helpottamaan venäläisten integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Seuraavissa alaluvuissa esitellään muutamia tunnetuimpia tällaisia organisaatioita.

7.2.1 Cultura-säätiö

Cultura-säätiö työskentelee sen eteen, että Suomen venäjänkieliset voisivat tulla aktiiviseksi osaksi suomalaista yhteiskuntaa säilyttäen samalla oman identiteettinsä. Säätiö vaikuttaa Suomessa ja tekee yhteistyötä muiden EU-maiden kanssa. Suomessa säätiö tekee yhteistyötä Suomen venäjänkielisten sekä suomalaisten ministeriöiden, virastojen, päättäjien, kuntien ja erilaisten järjestöjen kanssa. (Cultura-säätiö s.a.)

Säätiö toimii kulttuurin, kommunikaation ja yhdessä tekemisen kautta. Yhdessä tekeminen perustuu luottamukseen, jonka kautta on helpompaa sitoutua yhteisiin päämääriin ja saada yhdessä aikaan muutosta. Cultura-säätiö uskoo luottamuksen rakentuvan, kun ihmiset tutustuvat toisiinsa ja pystyvät avoimeen vuoropuheluun. Säätiö katsoo, että kanssakäyminen helpottuu, mitä enemmän Suomessa on venäjän kieltä taitavia ja venäläistä kulttuuria tuntevia kansalaisia. (Cultura-säätiö s.a.)

7.2.2 Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry

Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry (SVKK) on voittoa tavoittelematon järjestö. SVKK:lla on sekä suomalaisia että venäläisiä jäseniä. Yhdistys auttaa suomalaisia yrityksiä kansainvälistymään Venäjälle ja pyrkii edistämään venäläisyriyten mahdollisuuksia ja halukkuutta löytää Suomesta kumppaneita ja liiketoimintamahdollisuuksia. (Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry s.a.)

SVVK palvelee yrityksiä Venäjä-liiketoimintojen kaikissa vaiheissa, markkinoiden kartoituksesta ja viennin aloittamisesta sijoittautumiseen ja liiketoiminnan kehittämiseen sekä Venäjän markkinoilla toimimiseen. Yhdistys konsultoi, kouluttaa, avaa ovia Venäjän markkinoille ja vie yrityksiä tutustumaan uusiin mahdollisuuksiin konkreettisesti luomalla kontakteja potentiaaliin asiakkaisiin tai kumppaneihin. (Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry s.a.)

7.2.3 Suomi–Venäjä-Seura

Suomi-Venäjä-Seura tarjoaa tietoa ja mahdollisuuksia tutustua Venäjän kulttuuriin, arkeen, yhteiskuntaan, kieleen ja suomalais-ugrilaisiin kansoihin. Seura tuo yhteen suomen- ja venäjänkielisiä ja kannustaa venäjän kielen opiskeluun sekä tarjoaa mahdollisuuksia harjoittaa kielitaitoa. (Suomi–Venäjä-Seura 2019)

Suomi–Venäjä-Seura auttaa yhteistyökumppaneiden Venäjältä löytämisessä, tukee verkostoitumista sekä toteuttaa rajat ylittäviä hankkeita. Seura tiedottaa myös muiden järjestämistä Venäjä-tapahtumista ja tekee Suomea ja suomalaista kulttuuria tunnetuksi Venäjällä. (Suomi–Venäjä-Seura 2019)

7.2.4 Venäjän-kaupan killat

”Suomessa toimii neljä Venäjän-kaupan kilttaa, jotka edistävät yritysten, yhteisöjen ja yksityishenkilöiden Venäjä-toimintoja paikallistasolla. Helsingin, Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan killoissa on yhteensä muutama sata henkilö- ja yritysjäsentä.” (Kauppalehti 2018)

Killat täydentävät Suomalais-Venäläisen kauppakamarin toimintaa. Killojen idea on hyödyntää paikallinen asiantuntemus ja toimia ensimmäisenä kontaktina yritykselle, jossa aletaan pohtia Venäjän markkinaa. (Kauppalehti 2018)

8 YHTEENVETO

Tämän luvun tarkoituksena on tehdä yleinen yhteenveto vastaamalla tämän opinnäytetyön toisessa luvussa ”Tutkimustyön tavoitteet ja toteutus” esitettyihin tutkimuskysymyksiin ja arvioimalla tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia.

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli ”Miten suomalaisen median käsitys Venäjästä on kehittynyt ja miten se tulee muuttumaan lähitulevaisuudessa?”. Tarkastelujakson aikana käsitys Venäjästä lähti kehittymään ensin negatiiviseen suuntaan johtuen Ukrainan kriisistä. Suomalaisessa mediassa spekuloidtiin, voisiko Venäjä hyökätä myös Suomeen. Tutkituista radiohaastatteluista käy kuitenkin ilmi, että suomalaiset Venäjä-asiantuntijat eivät ole missään vaiheessa pitäneet Venäjää uhkana Suomelle.

Vaikka tilanne Ukrainassa ei ole juuri muuttunut, on uutisointi Venäjän ulkopolittisista toimista vähentynyt huomattavasti. Suomen Venäjän-kauppaa koskevat talousuutiset ovat tarkastelujakson loppua kohden muuttuneet jopa optimistisiksi. Yleisesti ottaen suomalaisen median uutisoinnin voisi sanoa olevan melko neutraalia; jos näkökulmia johonkin suuntaan on esitetty, on ne seuraavaksi kumottu toisen suuntaisella näkemyksellä. Suomalaisen median käsitys Venäjästä lähitulevaisuudessa riippuu valtion tulevista toimista, joita on mahdoton ennustaa, mutta toistaiseksi kehityssuunta on neutraali.

Toisena tutkimuskysymyksenä esitettiin ”Millainen kuva suomalaisilla on venäläisistä, ja miten sitä voisi parantaa?”. Yleisesti vallitsevan negatiivisen Venäjä-kuvan voi todeta useista mielipidemittauksista, mutta se johtuu osittain myös suomalaisten keskimääräistä huonommasta suhtautumisesta ulkomaailmaan (Vihavainen 2016, 323). Suomessa asuvien venäläisten asemaa voisi parantaa viranomaistaho, joka olisi valmis seuraamaan venäjänkielisen vähemmistön asemaa säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti (Vähemmistöoikeuksien ryhmän Suomen jaosto 2012, 79). Suurin osa negatiivisesta Venäjä-kuvasta suomalaisessa mediassa johtuu Venäjän valtaeliitistä, eikä venäläisistä itsestään. Kuva venäläisistä voisi siis parantua myös hallitustason ja tavallisten venäläisten eron korostamisella.

Tutkimuksen reliabiliteetti olisi voinut olla korkeampi, jos siihen olisi otettu mukaan useampia julkaisuja, useammilta eri aloilta. Yleisemmällä tasolla toteutetun uutisvirran analyysin perusideana on kuitenkin ollut, että mitä enemmän dataa kerätään, sitä kattavampia päätelmiä voidaan tehdä (Jensen 2002, 92). Tietokantojen saatavuus ja materiaalin valtava määrä kuitenkin pakottivat jopa aiemmin suunniteltua tiukempaan aiheen rajaukseen. Tutkimuksen validiutta kuitenkin tukee laaja, samansuuntaisia tuloksia antava lähdeaineisto.

LÄHTEET

Country Comparison. 2018. Hofstede Insights. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/finland,russia/> [viitattu 23.4.2018].

Cross Culture. 2015. The Lewis Model – Dimensions of Behaviour. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.crossculture.com/the-lewis-model-dimensions-of-behaviour/> [viitattu 16.2.2019].

Epäluulo jäytää Suomen suhteita Venäjään. 2016. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002887426.html> [viitattu 21.4.2019].

EU kiristää Venäjä-pakotteita. 2014. *Kauppalehti* 9.5.2014, 5.

Haapasalo, V., Røyhkä, K. & Metso, J. 2013. "Et kuitenkaan usko...". Ville Haapasalon varhaisvuodet Venäjällä. Jyväskylä: Docendo Oy.

Haapasalo, V., Røyhkä, K. & Metso, J. 2014. "Et muuten tätäkään usko...". Ville Haapasalon 2000-luku Venäjällä. Jyväskylä: Docendo Oy.

Himanen, H. 2017. Kalle Haatanen: Geopolitiikan paluu. *Yle Radio 1*. Radiohaastattelu 28.10.2017. MP3-dokumentti. Saatavissa: <https://areena.yle.fi/1-4220629> [viitattu 23.4.2019].

Hofstede Insights. 2018. National Culture. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hofstede-insights.com/models/national-culture/> [viitattu 23.4.2018].

Holtari, S. 2014. Venäjä moukaroi Suomea. *Talouselämä* 8.8.2014, 3.

Huhta, K. 2016. Venäjää varotaan kuin uhmaikäistä. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002882290.html> [viitattu 21.4.2019].

Isotalus, P. 2015. Fennovoima on toista maata. *Kauppalehti* 16.3.2015, 5.

Isotalus, P. 2016. Jääkausi jatkuu itärajalalla. *Kauppalehti* 21.6.2016, 3.

Isotalus, P. 2016. Putinin seuraava siirto. *Kauppalehti* 22.3.2016, 3.

Isotalus, P. 2014. Suomi-kuva sai tahrn. *Kauppalehti* 10.9.2014, 5.

Isotalus, P. 2014. Valuuttoihin iski talvipuhuri. *Kauppalehti* 22.12.2014, 3.

Isotalus, P. 2016. Venäjän-kaupassa näkyy valoa. *Kauppalehti* 4.11.2016, 3.

Jalkapallon MM-kisoissa Venäjä näyttää valtaansa. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005718405.html> [viitattu 22.4.2019].

Jensen, K. 2002. A Handbook of Media and Communication Research. Qualitative and Quantitative Methodologies. Lontoo & New York: Routledge.

Kalliokoski, M. 2017. Ei mitään uutta itärintamalla. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005184903.html> [viitattu 22.4.2019].

Kalliokoski, M. 2016. Etelään näkyy, idässä utuista. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002917431.html> [viitattu 21.4.2019].

Kiuru, M. 2018. Venäjän-kaupan killat lisäävät yhteistyötään. *Kauppalehti*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/venajan-kaupan-killat-lisaavat-yhteistyotaan/716e2e70-8e7e-3fdb-963b-a684d68951cc> [viitattu 12.4.2019].

Kulttuurintutkimus. 2014. Tieteen Termipankki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:kulttuurintutkimus> [viitattu 1.4.2018].

Lalu, P., Lavikainen, J. & Nazarenko, S. 2019. Poliitikkaradio: Venäjän tulevaisuudelle 4 mahdollista suuntaa - Perattavana ministeriöiden teettämä Venäjä-raportti. *Yle Puhe*. Radiohaastattelu 25.3.2019. MP3-dokumentti. Saatavissa: <https://areena.yle.fi/1-50081930> [viitattu 23.4.2019].

Lukkari, E. 2014. Kaasua riittää. *Kauppalehti* 18.6.2014, 3.

Lukkari, E. 2014. Toivakka linjaa. *Kauppalehti* 30.7.2014, 3.

Lukkari, E. 2014. Vaarallinen käänne Ukrainassa. *Kauppalehti* 29.8.2014, 5.

Lukkari, E. 2014. Venäjä iskee kipeästi takaisin. *Kauppalehti* 8.8.2014, 5.

M maailman vaikutusvaltaisain unohti vaikuttaa maansa talouteen. 2017. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005029845.html> [viitattu 21.4.2019].

Maakauppojen rajaaminen olisi viesti Venäjälle. 2015. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002807059.html> [viitattu 21.4.2019].

Meistä. s.a. Cultura-säätiö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://culturas.fi/fi/meista/> [viitattu 26.3.2019].

Mikä on SVVK?. s.a. Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.svkk.fi/svkk/> [viitattu 26.3.2019].

Millä Putin uhkasi?. 2018. *Talouselämä* 17.8.2018, 3.

Mind Tools. 2018. The Seven Dimensions of Culture. Understanding and Managing Cultural Differences. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.mindtools.com/pages/article/seven-dimensions.htm> [viitattu 19.12.2018].

Mitä teemme?. 2019. Suomi–Venäjä-Seura. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://suomivenajaseura.fi/mita-teemme/> [viitattu 26.3.2019].

Naapurina Venäjä on päämääriltään looginen mutta keinoiltaan kömpelö. 2019. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000006032758.html> [viitattu 22.4.2019].

Niemeläinen, J. 2015. Venäjä ja Nato-keskustelut tuskin pysyvät poissa vaali-puheista. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002805904.html> [viitattu 21.4.2019].

Pietarin verityöllä voi olla laajat vaikutukset. 2017. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005155897.html> [viitattu 22.4.2019].

Presidentinvaaleissa valitaan Suomen edustaja maailmalla. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005522650.html> [viitattu 22.4.2019].

Putin sai Trumpilta lisää esiintymistilaa – Suomelle tapaamisen isännöinti oli selvä menestys. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005759039.html> [viitattu 22.4.2019].

Putinin Venäjän kirjeenvaihtajan silmin. 2019. *Sydän-Hämeen Lehti*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://shl.fi/2019/01/12/putinin-venaja-kirjeenvaihtajan-silmin/> [viitattu 10.4.2019].

Ruippo, S. 2015. Venäjä-toiminnot Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa; CASE: Venäjä-viikko 2015 / International Week. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/94485/Ruippo_Suvi.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 25.3.2018].

Ruokanen, R. 2014. Pienet asiat pitää hoitaa pois isojen tieltä. *Talouselämä* 28.3.2014, 3.

Ruokanen, R. 2014. Rauhaa päälle maan – ruplalle myös. *Talouselämä* 19.12.2014, 3.

Ruokanen, R. 2014. Venäjän røyhkeys ei vaikuta Fennovoimaan. *Talouselämä* 7.3.2014, 3.

Ruokanen, R. 2015. Venäjää ei kannata kaunistella eikä väistellä. *Talouselämä* 6.3.2015, 3.

Räsänen, P. 2018. Suomen kielellä opiskelu on ulkomaalaisille lähes ilmaista – venäläinen Kirill Sultanshin oppi vuodessa suomen kielen ja muutti 16-vuotiaana Tampereelle opiskelemaan. *Aamulehti*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.aamulehti.fi/a/201094778> [viitattu 21.3.2019].

Seppänen, E. 2012. Venäjä – Myyteille kyytiä!. Helsinki: Helsinki-kirjat Oy.

Seppänen, E. 2010. Venäjä. Vanha tuttu, vaan niin vieras. Suomen naapurikuvan todet, luulot ja harhat. Helsinki: Tammi.

Sillanpää, S. 2017. Suomen ero EU:sta olisi Putinin märkä uni – Yhteistyö, liittolaisuudet ja diplomatia ovat pienen maan olemassaolon edellytys. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005328343.html> [viitattu 22.4.2019].

Silmät auki lintukodossa. 2017. *Talouselämä* 17.11.2017, 3.

Sovintoa Ukrainan sodan lopusta vasta tunnustellaan. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005581467.html> [viitattu 22.4.2019].

Suomen ja Venäjän välinen polku ei saa ruohottua. 2015. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002792986.html> [viitattu 21.4.2019].

Suomen kansalliset vähemmistöt. Kulttuurien ja kielten rikkautta. 2012. Vähemmistöoikeuksien ryhmän Suomen jaosto. 2. painos. Helsinki: Otava.

Suomen naapurit puhuvat toisilleen. 2017. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005097352.html> [viitattu 22.4.2019].

Liitekuvio 2. Suurimmat vieraskieliset ryhmät 2008 ja 2018. 2019. Tilastokeskus. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi.ezproxy.xamk.fi:2048/til/vaerak/2018/vaerak_2018_2019-03-29_kuv_002_fi.html [viitattu 20.4.2019].

Tomnikov, A. s.a. Biography & CV. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.alinatomnikov.com/biography-cv> [viitattu 20.3.2019].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. painos. Helsinki: Tammi.

Ukrainan järjestykset tuntuvat myös Suomessa. 2014. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002713897.html> [viitattu 21.4.2019].

Ukrainassa toivonpilkahdus. 2014. *Kauppalehti* 25.6.2014, 3.

Ušackas, V. 2017. Lännen ja Venäjän erojen kanssa pitää tulla toimeen. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005398733.html> [viitattu 22.4.2019].

Vaalien jälkeen äänessä on vaihteeksi jälleen uudistaja Putin. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005672091.html> [viitattu 22.4.2019].

Valkonen, M. 1998. Suomettaminen jatkuu yhä: Moskovan-kirjeenvaihtajan näkökulma Suomen ja itänaapurin suhteisiin kolmannesvuosisadan ajalta. Helsinki: Tammi.

Vanhan jääkäriin neuvot ajankohtaisia – Suomi tarvitsee sotakalustoa. 2014. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002783958.html> [viitattu 21.4.2019].

Venäjä ja Suomi opettelevat uutta. 2016. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002892449.html> [viitattu 21.4.2019].

Venäjän ja lännen sapelinkalistelulle ei näy loppua Itämerellä. 2017. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005268862.html> [viitattu 22.4.2019].

Venäjän lähettiläs toistaa tarkasti Putinin määrittelemät sävyt. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005930155.html> [viitattu 22.4.2019].

Venäjän talous vakautuu, venäläisten talous vaikeutuu. 2019. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005976670.html> [viitattu 22.4.2019].

Venäjän-suhteisiin tarvitaan myös pääministerien taso. 2018. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005842359.html> [viitattu 22.4.2019].

Venäläinen oppitunti rajalla. 2016. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002890226.html> [viitattu 21.4.2019].

Vihavainen, T (toim.). 2016. Opas venäläisyyteen. 3. painos. Helsinki: Otava.

Vihavainen, T. 2014. Professori Timo Vihavainen: Venäjä on kulttuurisesti lähempänä Suomea kuin aiemmin. *RadioRock*. Radiohaastattelu 21.11.2014. MP3-dokumentti. Saatavissa: <https://www.radio-rock.fi/#!/post/546f0044def3b902001601d9> [viitattu 24.4.2019].

Viro sukelsi jo reippaasti. 2014. *Kauppalehti* 13.5.2014, 5.

Virtanen, J. 2017. Äänestäjä, aivojasi lusikoidaan nyt ennennäkemättömällä tavalla. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000005364918.html> [viitattu 22.4.2019].

Yleensä puhuminen auttaa. 2014. *Kauppalehti* 4.3.2014, 3.

Yleisradion ohjelma vahvisti venäläisvastaisuutta. 2014. *Helsingin Sanomat*. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000002725013.html> [viitattu 21.4.2019].

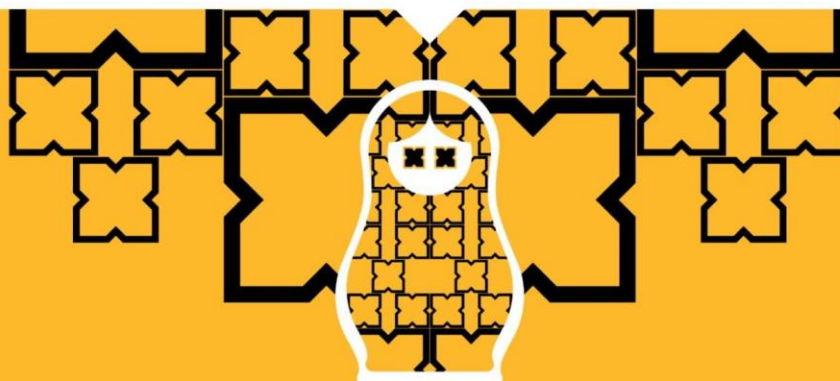
KUVALUETTELO

Kuva 1. Suomi ja Venäjä verrattuna Hofsteden kuutta ulottuvuutta mukaillen. Hofstede Insights. 2018. Saatavissa: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/finland,russia/> [viitattu 23.4.2018]

Kuva 2. Kulttuurijakauma Lewisin mallin mukaan. Cross Culture. 2015. Saatavissa: <https://www.crossculture.com/the-lewis-model-dimensions-of-behaviour/> [viitattu 8.3.2019]

Taulukko 1. Kulttuurijakauma Lewisin mallia mukaillen. Cross Culture. 2015. Saatavissa: <https://www.crossculture.com/the-lewis-model-dimensions-of-behaviour/> [viitattu 5.3.2019]

VENÄJÄ-VIIKON OHJELMA KOTKAN KAMPUKSELLA

Вместе – Together – Yhdessä

Venäjä-viikko 12.-16.3.2018

Ohjelma Kotkan kampuksella

Maanantai 12.3.

- 10.30-11.00 **Beriozka-matkamuistonäyttelyn esittely – kampuskirjasto**
Kirjaston henkilökunta esittelee Venäjältä tuotuja matkamuistoja
- 10.30-13.30 **Junnu-ravintolan lounasaikana tarjolla venäläistä Borssi-keittoa**
- 13.00-14.00 **Pietari ja Moskova virtuaalilaseille - kampuskirjasto**
Tule testaamaan virtuaalilasit ja tee Pietarin tai Moskovan 360-kierron virtuaalilaseja käyttämällä! Kirjaston Pekka Malvela ja eKampuksen Matti Strengell opastavat. Samalla kannattaa katsastaa kirjaston Beriozka-matkamuistoesineiden näyttely.

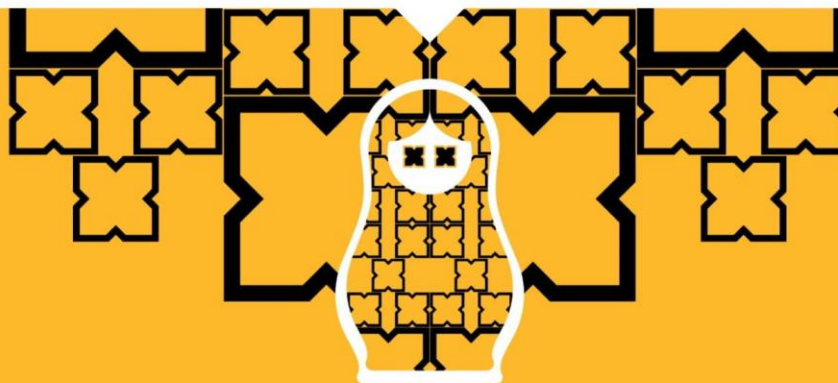
Tiistai 13.3.

- 9.15-16.00 **Circular Economy in Bioproduct Industry - suomalais-venäläinen seminaari**
Auditorio A1004. Lisätiedot merja.makela@xamk.fi Ohjelma on Staffin [Tapahtumakalenterissa](#)
- 17.00-18.30 **Pöytälatkäturnaus, joukkuekisa - kampuskirjasto**
Venäjä-viikon kunniaksi tulipunaiset ja sinivalkoiset muoviuikut liukuvat vauhdikkaasti ja venäläinen lätkämusiikki soi taustalla, kun ratkaistaan Kotkan kampuksen pöytäjääkiekon mestaruus. Ilmoita kahden hengen joukkueesi pöytälatkäpeleihin 6.3. mennessä pekka.malvela@xamk.fi

Pöytälatkän lomassa voi vastata tietovisaan ja testata omat tiedot Venäjän ja Neuvostoliiton jääkiekkohistoriasta.

Tunne huominen.

Keskiviikko 14.3.

- 10.00-11.00 **Pietari ja Moskova virtuaalilaseille - kampuskirjasto**
Tule testaamaan virtuaalilasit ja tee Pietarin tai Moskovan 360- kierros virtuaalilaseja käyttämällä! Kirjaston Pekka Malvela ja eKampuksen Matti Strengell opastavat. Samalla kannattaa katsastaa kirjaston Beriozka-matkamuistoesineiden näyttely.
- 10.30-13.30 **Junnu-ravintolan lounasaikana tarjolla venäläistä kanakeittoa sekä Stroganoffia**
- 11.30-12.00 **Xamkin henkilökunnan bändi "Kamtsatka" soittaa venäjänkielisiä kappaleita Kotkan kampuksen aulassa**
- 14.30-15.00 **Beriozka-matkamuistonäyttely esittely – kampuskirjasto**
Kirjaston henkilökunta esittelee Venäjältä tuotuja matkamuistoja

Torstai 15.3.

- 14.30-16.50 **Legenda nro 17, elokuva Valeri Harlamovista - Auditorio A5002, 5.kerros**
Tulipunaaisessa CCCP-pelipaidassa oli jotain, joka pisti vastustajan lavat vapisemaan; varsinkin jos punanuttua kantavan kiekkoritarin nimi oli Valeri Harlamov. Venäjällä katsojaennätykset rikkonut Legenda nro 17 kuvaa Harlamovin elämää Rocky Balboa -tyylillä. Tekstitys englanniksi. Vuosi: 2012, Kesto: 2 h 14 min. Kirjaston informaattikko Pekka Malvela esittelee elokuvan.

Elokuvan katselun lomassa voi vastata tietovisaan ja testata omat tiedot Venäjän ja Neuvostoliiton jääkiekkohistoriasta.
- 14.30-15.30 **Nursing demonstrations – simulaatioharjoitukset. Ambulanssimulaattori, CK0071 (K0-kerros, Energialaboratorion käytävällä)**
Lisätiedot jussi.hanninen@xamk.fi

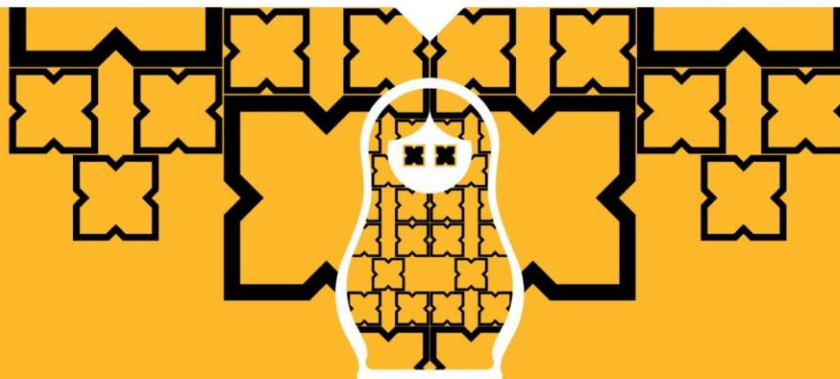
Perjantai 16.3.

- 11.00-13.00 **Ville Haapasalo kertoo tarinoita ja kokemuksia Venäjältä, A117**
Ville aloitti teatteriopinnut Leningradissa 1991. Sieltä hän päätyi elokuvaan ja hänestä tuli huippusuosittu surpetähti ja julkisuuden henkilö.
Tilaisuus toteutetaan yhteistyössä Kuusankosken lukion kanssa.
Villeä voi kuunnella livenä **Kouvolan kampuksella** Amican auditoriossa tai **streamattuna verkossa**.

Tunne huominen.

VENÄJÄ-VIIKON OHJELMA KOUVOLAN KAMPUKSELLA

Вместе – Together – Yhdessä

Venäjä-viikko 12.-16.3.2018

Ohjelma Kouvolan kampuksella

Maanantai 12.3.

10.15-11.45 **Yhdessä – tuloksellisen yhteistyön edellytyksiä, 309C**
Soili Lehto-Kylmänen luennoi

12.00-12.30 **Minun Venäjäni -avajaispaneeli 2. kerroksen aula**
Vetäjänä Sabine Suorsa, panelistit: Esko Ahola, Aarni Ahtola, Mikhail Nemilentsev, Ksenia Sharapova, Olga Liukkonen. Lauluesitys Olga Liukkonen.

17.00-18.00 **Pilates henkilökunnalle**, osin venäjäksi, Paja
Ohjaajana Ksenia Sharapova

Henkilökunnalle

Tiistai 13.3.

8:15-10:30 **Taidehistorian luento (viittauksia Venäjään), 141**
Jaana Hermunen

9.15-9.45 **Venäjä-sparraajan kokemuksia, 140**
Marja-Liisa Sirén-Huhtinen

9.45-10.15 **Suomi-Venäjä-seura esittäytyy, 140**

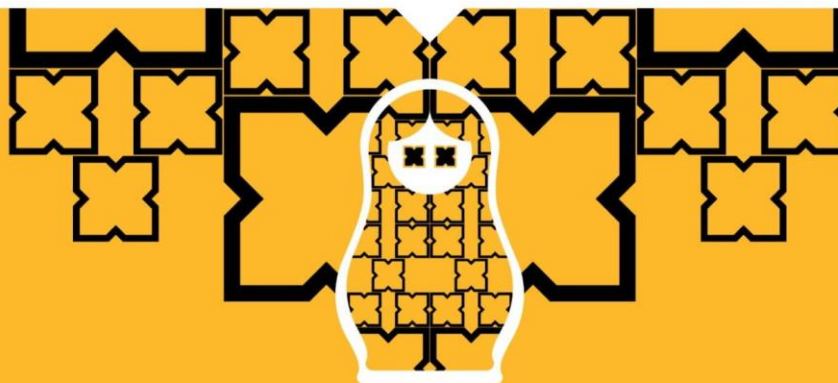
10.15-10.45 **Venäjä opsissa, Venäjä-kokemuksia, 140**
Aarni Ahtola

Henkilökunnalle

12.00-13.00 **Perheyrittäjyys Venäjällä, 249**
Mihail Nemilentsev

Tunne huomisen.

Keskiviikko 14.3.

9.00-9.30 **Opiskelijoiden Venäjä-kokemuksia, 141**
Sonja Turunen, Alekski Aronen

Opiskelijoille

9.30-10.00 **Tandem-kurssin infoa, 141**

10.00-11.00 **Ulkoministeriön maahantulolupa-asioiden palvelukeskus esittäytyy ja rekrytoi, 141**
Tito Gronow ja Lilli Aalto

14.00-15.30 **Elokuvaesitys: Metsästyksen kansallisia erikoisuuksia, 244**
Ville Haapasalo tuli tunnetuksi Venäjällä juuri tästä elokuvasta

Saimaa Stadiumin avajaiset, Mikkeli

Torstai 15.3.

12.30-13.30 **Graphic design at Saint-Petersburg Polytechnic University, 359**
Vladimir Ivanov

17.00-18.00 **Venäläinen keskustelupiiri, aiheena matkailu**
Kouvolan kaupunginkirjasto

18.00-20.00 **Elokuvaesitys: Pietari vain rakkaudella**
Kouvolan kaupunginkirjaston Media-maja

Perjantai 16.3.

9.00-9.30 **Venäjän kauppaoikeudesta, Amican auditorio**
Yrjö Tyni

Opiskelijoille ja henkilökunnalle

9.30-10.00 **Similarities and differences between Russian-Finnish business, Amican auditorio**
Vitali Wels

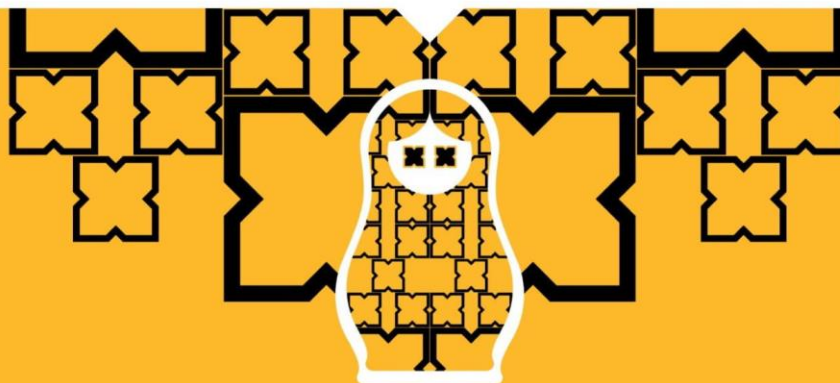
11.00-13.00 **Ville Haapasalo kertoo tarinoita ja kokemuksia Venäjältä, Amican auditorio**
Ville aloitti teatteriopinnot Leningradissa 1991. Sieltä hän päätyi elokuvaan ja hänestä tuli surpetähti ja julkisuuden henkilö. Yhteistyössä Kuusankosken lukion kanssa.

13.00 **Venäjä-viikon stipendien jako, Amican auditorio**

Lisäksi koko viikon virtuaalilasipiste 2. kerroksen aula, Alexandra Perätalon tuotteita, jääkiekkopeli, Venäjä-osaaja -galleria, Villein pipo-näyttely Xamkin kirjastossa kauppakeskus Manskissa.

Tunne huomien.

VENÄJÄ-VIIKON OHJELMA MIKKELIN KAMPUKSELLA

Вместе – Together – Yhdessä

Venäjä-viikko 12.-16.3.2018
Ohjelma Mikkelin kampuksella

Maanantai 12.3.

- 11.30-12.30 **Minun Venäjäni –keskustelu DeXi Stagella**
Omasta suhteestaan Venäjään keskustelevat xamkilaiset Kirsi Itkonen, Arja Haikara, Niko Arola, Juha Korpijärvi. Keskustelua ohjaa Raine Lehtonen
- 13.00-14.00 **Presentations on DeXi Stage:**
About Pushkin Leningrad State University – Elena Dvoretzkaja
About Economics and Investment Faculty at Pushkin Leningrad State University – Nadezhda Kosmacheva
- 14.30-16.00 **Metsästyksen kansallisia erikoisuuksia –elokuva, A117**
Ensimmäinen elokuva, jossa Ville Haapasalo esiintyi ja jonka jälkeen hänen menestyksensä venäläisessä elokuvassa ja julkisuudessa alkoi. Suomenkielinen teksitys.

Tiistai 13.3.

- 8.30-11.00 **Fatima Urumova, Pushkin Leningrad State University** gives a lecture about Economic situation of Russian tourism and hospitality industry, **D128**
- 10.00 **Xamkin Venäjä-osaajat esittäytyvät, D126**
Xamkissa on kymmeniä eri alojen Venäjä-osaajia. Tule tutustumaan!
- 10.00-12.00 **Miten voin kehittää itse omaa Venäjä-tuntemustani, D126**
Tule kokeilemaan virtuaalilaseja ja tee Pietari-kierros! Esillä myös ilmaisia kielenoppimisen sivustoja ja appeja sekä muuta mukavaa!

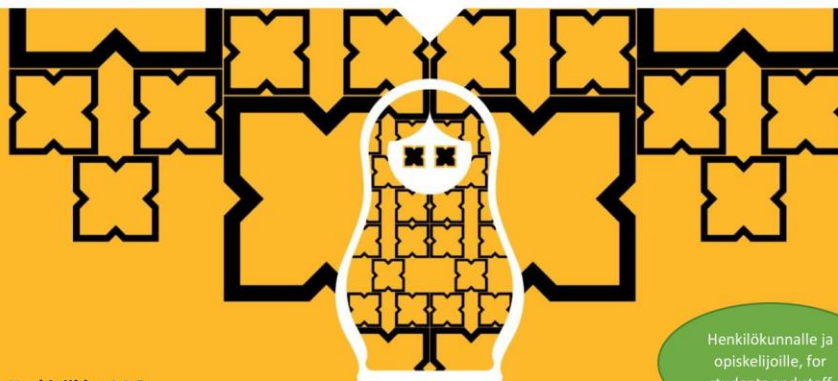
For students

Henkilökunnalle
ja opiskelijoille

*Lisäksi koko viikon matkamuistonäyttely "Beriozka",
venäläistä ruokaa ja musiikkia!*

Tunne huominen.

Henkilökunnalle ja opiskelijoille, for students and staff

Keskiviikko 14.3.

10.00-13.00 Human library, D133

Take a "living book" for a cup of coffee and have a short dialogue about Russian culture and Russian way of living. In English.

14.00-15.00

Film of Marko Vuorinen "Eight" (Восемь), A117, is a documentary film about the unbearable lightness of being in love in contemporary St. Petersburg, Russia. In the film, eight young women share their intimate thoughts on relationships: how to find and sustain fulfilling relationships, and what is unique about dating in St. Petersburg. Subtitles in English.

Torstai 15.3.

9.00-11.00 Löytöretkiä Venäjään, D132

Esedun opiskelijat esittelevät opintojakson tuotoksia.

Opettajille

13.00-15.00

Kokeneen opettajan kyselytunti, D133

Opetussuunnitelman 2017 mukaan jokaisen koulutuksen tulee järjestää opiskelijoille ydinopinnoissa mahdollisuus saada käsitys Venäjästä omalla alallaan. Jokaisen koulutuksen tulee määrittää, miten Venäjä-osaaminen näkyy koulutuksen opetussuunnitelmassa ja toteutuksissa koulutuskohtaisina valintoina. **Tule kysymään, miten opettajat ovat toteuttaneet tätä!**

13.30-15.00

Mariia Stroganova, Higher School of Technology and Energy of Saint Petersburg State University of Technology and Design gives a lecture: Development of international monitoring systems and unified standards for cross-border water bodies, **A245**

16.00-17.30

Pöytälätkäturnausta, Kampuskirjasto Venäjä-viikon kunniaksi tulipunaiset ja sinivalkoiset muoviuikut liukuvat vauhdikkaasti, kun ratkaistaan Mikkelin kampuksen pöytäjäätiekon mestaruus. Ilmoittautumiset 8.3. mennessä terhi.kaipainen@xamk.fi

Perjantai 16.3.

11.00-13.00

Ville Haapasalo kertoo tarinoita ja kokemuksia Venäjältä, A117

Ville aloitti teatteriopinnot Leningradissa 1991. Sieltä hän päätyi elokuvaan ja hänestä tuli surpetähti ja julkisuuden henkilö. Yhteistyössä Kuusankosken lukion kanssa. Villeä voi kuunnella livenä Kouvolan kampuksella Amican auditoriossa, streamattuna Mikkelin kampuksella salissa A117 tai verkossa.

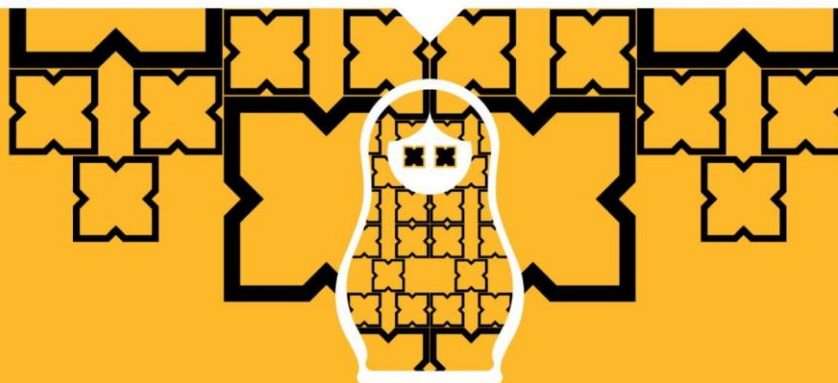
13.00

Venäjä-viikon stipendien jako, A117

Tunne huominen.

VENÄJÄ-VIIKON OHJELMA SAVONLINNAN KAMPUKSELLA

Вместе – Together – Yhdessä

Venäjä-viikko 12.-16.3.2018

Ohjelma Savonlinnan kampuksella

Henkilökunnalle
ja opiskelijoille

Maanantai 12.3.

- 13.30-15.00 **Alkupaloja Venäjään ja venäläiseen kulttuuriin – Tietokilpailu ja kuvakertomus Venäjältä, Auditorio**
Kirsti Kurki, KTM, Suomi-Venäjä –seuran Savonlinnan osaston puh.joht.

Tiistai 13.3.

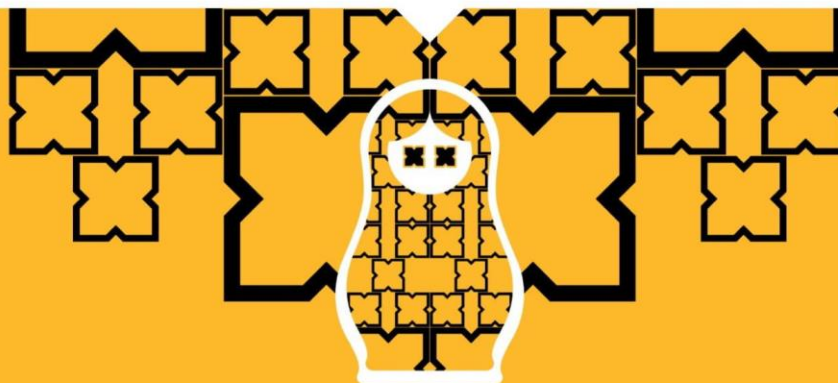
- 12.30-13.30 **Mikä on HIV - entä testaus? Mikä on tartuntatilanne Venäjällä? Auditorio (Skype-luento)**
Pia Västinsalo, erityissuunnittelija, HIV-säätiö
- 14.00-15.00 **Film of Marko Vuorinen "Eight" (Восемь), Auditorio**, is a documentary film about the unbearable lightness of being in love in contemporary St. Petersburg, Russia. In the film, eight young women share their intimate thoughts on relationships: how to find and sustain fulfilling relationships, and what is unique about dating in St. Petersburg. Subtitles in English.

Keskiviikko 14.3.

- 10.00-10.30 **Tuberkuloosi lähialueillamme, Auditorio (Skype-luento)**
Tuula Vasankari, prof, pääsihteeri, Filha
- 12.00-13.30 **Venäläinen terveydenhuollon asiakkaana, Auditorio**
Maria Lepistö, toiminnanjohtaja, Suomi – Venäjä –seura/Itä-Suomi
- 13.45-14.15 **Comparison of the approach to Applied Science in Finland and Russia, Auditorio**
Ekaterina Nikolskaya, DI, projektitutkija, Kuitulaboratorio, XAMK

Tunne huominen.

Torstai 15.3.

10.00-11.45 **Elokuva: ANANAS (2016), Auditorio.** ANANAS on petroskoilaisen ohjaaja-käsikirjoittaja-muusikko Vladimir Rudakin pienellä budjetilla tehty elokuva, joka käsittelee tekijän omakohtaista vammaisuutta. Elokuvan päähenkilö Gennadi, loukkaantuu auto-onnettomuudessa ja joutuu pyörätuoliin – ja kas, yhtäkkiä ihmiset alkavat suhtautua häneen eri tavalla.

12.00-13.00 **Opettaja- / henkilöstövaihdon mahdollisuudet Venäjälle, Kokoushuone 231**
Päivi Arolainen-Peltola, kv-koordinaattori, XAMK

Henkilökunnalle

Perjantai 16.3.

11.00-13.00 **Ville Haapasalo kertoo tarinoita ja kokemuksia Venäjältä, Auditorio**
Ville aloitti teatteriopinnot Leningradissa 1991. Sieltä hän päätyi elokuvaan ja hänestä tuli supertähti ja julkisuuden henkilö. Yhteistyössä Kuusankosken lukion kanssa. Villeä voi kuunnella livenä Kouvolan kampuksella Amican auditoriossa, streamattuna Mikkelin ja Savonlinnan kampuksilla.

13.00-13.15 **Stipendien jako, Ravintola KAARI**
Outi Pyöriä, koulutusjohtaja

Henkilökunnalle
ja opiskelijoille

Koko viikon ravintola KAARESSA myös venäläistä ruokaa!

Tunne huominen.